

10 Sürün

2025

OCAK - ŞUBAT

İKİ AYLIK KÜLTÜR & EDEBİYAT DERGİSİ

MEHMET BULAYIR ŞEHNAZ FINDIK İNAN AYŞE ŞİMŞEK AYŞE ZÜLAL GÜNAY AYŞEGÜL
YOZGATLI FEYZA ŞİMŞİR FIRAT SELİM ZİREKOĞLU MÜMTAZ ÖZLEN RUKİYE TURGUT
YASEMİN ŞEKERCİ ABDÜLMELİK BAYIR ESLEM AYŞE KILIÇ GÖZDE ÇİMEN
MELİKE NUR COŞKUN ZEYNEP RABİA AKTÜRE ABDULLAH KOÇ DİLARA BARUT
EDANUR KAYA HİKMET ŞEYHANLIOĞLU VİLDAN TEZEL

ŞECERE YAYINDA...

TÜRKİYE'DE DİNÎ LİDERLİK

MEHMET ALİ BÜYÜKKARA

ŞECERE
YAYINLARI

*Yeni Kitabımız
yayında*

ŞECERE
YAYINLARI

İMTİYAZ SAHİBİ

İnsan ve Medeniyet
Hareketi Adına:
Kemal Özden

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet Bulayır

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Şehnaz Fındık İnan

EDİTÖR

Amine Kübra Coşkun

ALAN EDITÖRLERİ

Musa Yaşaroğlu
Ebubekir Dilekçi
Ceyhan Balcı

GRAFİK TASARIM

Hanne Nur Özden

ÇİZİMLER

Hanne Nur Özden

ISSN

2980-2512

İki ayda bir yayınlanır.
Yerel Süreli Yayın.
Yazı ve reklamların içerik
sorumluluğu sahiplerine aittir.
Kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.
Dergimize www.surgun.net
adresinden erişebilirsiniz.

Hangi Sokak Çıkılmaz?

“Durun kalabalıklar! Bu cadde çıkılmaz sokak ...” diye haykıran üstad Necip Fazıl’ın haykırışından mülhem midir bilmem ama gündelik konuşma dilimizde ve bunun yansıması olarak edebiyatımızda çıkılmaz sokağın olumsuz bir çağrışımı vardır.

Halbuki sakinlerine sorsanız; çıkılmaz sokakların son derece güvenli, huzurlu ve memnun olunan mekanlar olduğunu işitip şaşırmanız muhtemeldir. Zira o sokaktan bir yabancı, transit yolcunun geçmesi olası değildir. Eğer sokağın sakini değilseniz şıp diye tanırılar sizi. Rastlantı sonucu ya da bir ziyaret maksadı ile girmişseniz. “*Kîme bakmıştınız birader?*” sorusu ile karşılaşmanız mukadderdir.

Peki mecaz olarak olumsuz çağrışımlar uyandıran bu yönü ile meşhur olmuş “*çıkılmaz sokak*” kavramını göz ardı mı edelim? Yani hayatta her iş toz pembe ve yolunda mı gidiyor? Elbette hayır, ancak karşılaştığımız olumsuzluklara, yani “*çıkılmaz sokağa*” her zorlukla beraber bir kolaylık vardır, ayetinin ışığında bakalım diyorum...

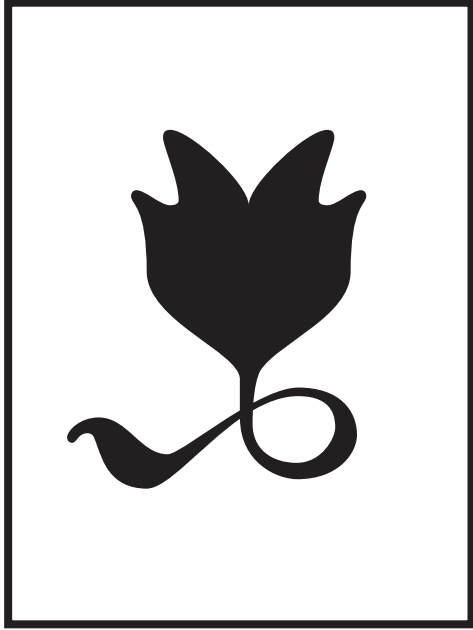
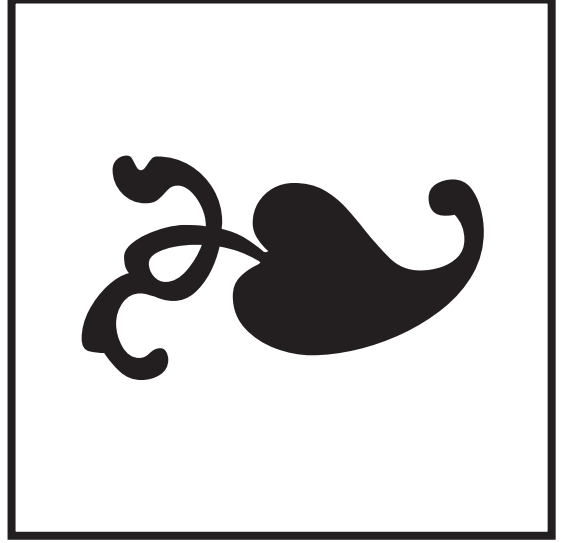
Umutsuzluğa kapılmak bize, sözün güzeline dert edinmiş hakikat yolcularına yakışmasa gerek. Üstad Akif Emre’nin vefatından hemen önce yazdığı son yazılarından birinde altını çizdiği gibi, çürümeyle birlikte umut da her daim var olacaktır. İşte elinizde tuttuğunuz ışkın verme umuduyla yola çıkan *Sürgün* dergisi ve onun genç yazarları bu söz konusu ettiğimiz umuda olan inancımızın sarsılmaz birer delilidir.

Özetle diyoruz ki; “Çıkılmaz” diye tesmiye olunan, çaresiz kalınan bir sokak yoktur, sevgili okur. Çıkılmaz olan, umuda olan inancını kaybetmiş olanların “*Sanrısıdır*” sadece. Bu karanlık rüyadan uyanma vaktidir...

İşte *Sürgün* yazarları olarak bu sayımızda söz konusu ettiğimiz “*çıkılmaz sokakların*”, çıkış yollarına dair planlarımızı sizlerle paylaşıyoruz. *Sürgün* adına yakışır bir şekilde “*rızaya*” ulaşma yolunda sizlerin teşviki ile ilerliyoruz.

Her daim, yeni *Sürgün*lerde buluşmak üzere, hoşça kalın...

Mehmet Bulayır
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

FLEURON yazıcı çiçeği olarak da bilinir, noktalama işareti veya tipografik kompozisyonlar için bir süs olarak kullanılan tipografik bir öge veya gliftir.

ŞEKİL 1 şiir

ŞEKİL 2 öykü

ŞEKİL 3 deneme

MEHMET BULAYIR ••••• 06
Çıkılmaz Sokak

ŞEHNAZ FINDIK İNAN ••••• 07
Sokağa Düşen Şiir

AYŞE ŞİMŞEK ••••• 08
Alay

AYŞE ZÜLAL GÜNAY ••••• 11
No:38 Daire:8

AYŞEGÜL YOZGATLI ••••• 12
Çok Geç Kalınmış Bir Yas

FEYZA ŞİMŞİR ••••• 14
Sokak'ın Hengâmesi

FIRAT SELİM ZİREKOĞLU ••••• 15
Yankı

MÜMTAZ ÖZLEN ••••• 17
Belki Sadece Ağlamışsındır,
Ölmemiştir Kimse

RUKİYE TURGUT ••••• 18
Bir Sokağın Eşiğinde

YASEMİN ŞEKERCİ ••••• 21
Sokak Başı

ABDÜLMELİK BAYIR ••••• 23
İstanbul'un Baharı Erguvandır

ESLEM AYŞE KILIÇ ••••• 28
Bir Aksa Silsilesi

GÖZDE ÇİMEN ••••• 31
Perşembe Günü Gelen Kadın

MELİKE NUR COŞKUN ••••• 34
Nefsimle Hasbihal

ZEYNEB RABİA AKTÜRE ••••• 36
Numaracı

ABDULLAH KOÇ ••••• 42
Şiir ve Sokak

DİLARA BARUT ••••• 44
Debdebe

EDANUR KAYA ••••• 46
Yürüyenlerin Ehliyeti

HİKMET ŞEYHANLIOĞLU ••••• 48
Sarraf

VILDAN TEZEL ••••• 50
Çıkmanın Kolayladığı
Merdivenleri İnmek

HANNE NUR ÖZDEN ••••• 51
Kuş Günceleri:
Seksek

MEHMET BULAYIR

Çıkmaz Sokak

siyah bir martı düşüyor,
güneşi perdeleyen, sunağın gölgesine.
gagasında taze bir zeytin dalı,
ince, narin bir sızı kaplıyor kaldırımını.
telaşın boşunadır dostum.
sağırdır merhamete bu şehrin ahalisi,
sokaklar تنها ve ıssız.
akşam en karanlık yüzüyle kol geziyor.
bilbordlar ha patladı, ha patlayacak,
baksana, gece geriliyor.
çöpçüler safır bir hortumla ıslatıyor yolları.
sokaklar 5G ile tarifleniyor.
adres sorsan, köşedeki bakkal küfreder sana,
selam vermezsen, üzerine kusar
tütsülenmiş kadınlar.
karnını deşer bıçak, önünde eğilmezsen eğer.
bir lahza dur ve korkunu dindir.
yüz çevir alkışlardan.
yitirdiğini kuşan ki felah bulasın.
dostum,
her sokak çıkar.
çıkamaz olan, senin sanrın.

ŞEHNAZ FINDIK İNAN

Sokağa Düşen Şiir

Beni bu sağanak yağmurda nasıl bulurlar?
Düşlerimden vururlar bir çırpıda
Bir an sevinsem.
Gülü dikeninden sözü kederinden,
Canı yongasından sakınsam
Bir dua vakti hatırlasam seherleri
Ellerimden tanırırlar.

Ölümden utanan mısralara yürüsem seninle,
İkindiler şafağında
Elimde bir harita,
“Bu halkta bir terslik var sevdiğim” desem,
Kırlara aldırmayan çocuklara üzülsem
Annem gibi kucaklasam umut kelimelerini
Bir yediğim bir de uyuduğum sayılsa yaşamaktan,
Gözlerimden tanırırlar.

Sonra hüznümü bir bıçak gibi kesen sesini duysam
Adımlarım seninkileriyle buluşsa bir nehrin yatağında
Ekmeği açlıkla buluşturan gözlerin bitirse kavgaları
Yitirdiğim tüm hayaller geride kalan keşkeler gibi
Ürkek bir ihtimal olup yüreğinin sokaklarına dökülse,
Yürüyüşümden tanırırlar.

Diyorum ki bir de beni görsen hani
Şu köşe başındaki aynalı sahafın önünde
Bir söğüt dalında kuşüstü yakalansak seninle
Ansızın gelen sevinci göğüslesek
Başını okşadığın hayata tutunsam
Ve bile isteye yazsam ilk mısramızı
“Bu sümbüllerde bir sevda büyümüş sevdiğim” desem
Düşlerimi yırtan bu şiiri bir sokağa bıraksam
Şiir başını kaldırırsa, dönüp gitse evine.

AYŞE ŞİMŞEK

Alay

şehitlerimize, savaşıma, hucurata

Alay, kardan bir kasım gölgeleye gölgeleye
yanımızdan geçiyor
erenlere gidiyor şan rüzgârımız
kırık dünya atlasında
eklemlerimizi geren tüm hamlık ağrımız
bir balığı yakalamaktır
oltayı sal, sen ummansın
kolun sekiz köşe mareşal
oltayı göğsünün içine sal

Alay!
senin alnının ortasında ak bir ışık mührü vardır
çağlayan nehirden bir avuç su aldığımızda
elimizde beliren kalbinden bir nüshadır

Alay, uygun adıma davrandığında
güneş elini uzatıyor
kök yarasına kadar nüfuz ediyor bu ılıkılık
işte sobelendin güneşe
işte gözlerinde dört ray sürme lekesi
saçlarında kırk sekiz derece hale
gülüyorsun! yüzündeki esmer buse,
kolundaki arma, yakandaki rozet
rengi değişti üniformanın
vuruldu, damarı kabaran bir bilye gibi alnının
gülüyorsun...

Alay!

bu muzaffer ve haşin aşkımız sana
düğümümüzü fark ettiğimizde de oradadır
dostumuz düğümün ucunu bulduğunda da

Alay, berrak başıyla koltukta nar nar
ayrılacak birazdan gidecek yanımızdan
bu son kapının avlusunda coşkulu bir ırmak
orada şahitliğimizden tutarak
oluk oluk toprak, gonca gonca damar
ve kanımız ırmaklarca akarak
tat gelecek dilimize şeker, şıra, bal gelecek
aguşunda, bu çile diyarının
tesellisini bulacak karışıklığa başımız
kırıklığa kalbimiz

Alay!

tepegözden topuğa Tur'unu tamamladır
kanımıza öfkemiz, bize bak ve haykır
çiyli gül içindeyiz

AYŞE ZÜLAL GÜNAY

No:38 Daire:8

Gecenin kuvvetinden yağmalanmış pervazdır bu gürültüyü koparan
ya da penceremde kırık bir ay döşeği...
Sokağın köşe başlarında hızla yere çarpan ayak sesleri, içimde yankılanır güm... güm:
“daha hızlı... geç kalıyorum... merak ederler”
fakat saat henüz çok erken aldanmaya
Çiy kaplı pencerelerin önünde bir dilenci bağırır:
“Ya eyyühellezine amenü!”
Uyanın artık
derken güneş, döşeği aydınlatır sanırsınız
buz gibidir oysa kaldırım taşları evlerin
Kapı önlerinde çizili harfler
yakan toplar
serseriler
daha vakit gelmemiştir uyanmaya:
Bir adım gerisinde kalmalarım hayalinin, bu yüzden mi...

İşte mor salkımların ve beyaz perdelerin dalgandırdığı bir mahalle arasında gezinirken,
öfkem ayaklarımı birbirine dolaştıracak biliyorum
Hani nerede yol ve o sonsuz güven veren cızırtısı lambaların,
düşlerin ve beyaz hayallerin büyüttüğü o efsunlu şehir...
Yollar kesiştikçe darlaşan sokakların uğultusu beni bilinmeze getirir
Ruhun astarı dar geliyor doğruydu, fakat
güz lekesi geçmiyor, ondandır umrandan kaçışım.

AYŞEGÜL YOZGATLI

Çok Geç Kalınmış Bir Yas

Karanlık çöker de örter cümle müslümanlığın günahını
Zemzem towerdan işitilmez yardım çığlıkları
Kızıldeniz yalnızlığında ortadan ikiye ayrılır kardeşlik
Bir tek firavunundur tövbesi
Burçlardan öteye gidemez hiçbiri
Bilinen meseledir
Vakit de mahluktur
Gecikmek yalnızca insana mahsustur
Vaktinden önce edilen tövbe içindir
Kuranda ceza kaç kere geçer Mahir?
Yüz on yedi
Mağfiret tam iki katı
İki yüz otuz dört
Adalet seksen
El hak rahmetim gazabımı aşmıştır.
Aşmıştır,
Gecikmemiş her başkaldırı
Tövbe diyedir her kişi niyetine

Müslümanların suskunluğu
Şikayet edilecek bir gün
Gecikmemiş olsa gerek kulun karanlığı
Kapanmadan evvel bir defterin sağdan verilen tarafı
Bu karanlık içredir yöneliş
Vallahi sen biliyorsun biz bilmiyoruz
Bir yıkıma nasıl durulur bilmiyoruz
Zalime nasıl haykırılır bilmiyoruz
Unuttuk çoktandır atını denize sür ya Resûllullah neydi
Peşindeyiz neydi durma denize sür
Gecikmişlere hasız nice dir
Diyoruz ve ekliyoruz
Helaktan habersiz
Diyoruz
Sen ve Rabbin gidin savaşın işte burada
Bekliyoruz
Safında nekirin safında deccalin
Kıyamet hâlâ gelmediyse madem
İşte burada duruyoruz

FEYZA ŞİMŞİR

Sokak'ın Hengâmesi

Kaçacak delik aramak hangi akıllının fikriydi
 Buz gibi alevlere teslim olurken şehir
 Rüzgârın en uğultusuna yaslanmak
 Taze baharları bekleyen ömre inat
 Beyhude bir çabanın habercisi olmak

Kalbimin hangi yerine mıhladıysam bu harbi
 Yılkı atları dökülüyor eteklerimden
 Koşamadığım her gün için dönüp arkaya takılıyor gözlerim
 Patikalar uzuyor kentin sokaklarında
 Ağaçlar, rüzgârın hakimiyetine alışmış çoktan
 Ses etmiyor gül yetiştiren adamlar, kargalara
 Ey toprağında keder öğüten memleket
 Beni beklemeyi bıraktığın gün
 Sana döneceğim

Kabil'in elindeki kan, bulaşmış damarlarıma
 Kurbanım nerede ise kaybetmişim onu
 Sahi,
 Ben hangi velinin duasıysam
 Hala hayattayım işte
 Hangi karıncanın bedduasıysam
 Dikiş tutturamıyorum hiçbir işte
 Yaşamın kıyısına bile demir atamıyorum
 Katı yaşlar süzülüyor yanaklarımdan
 Cebimdeki çakı bile kendime batıyor
 Bu ıslak kaldırım beni bi yerlerden tanıyor
 Bi yerlerden diyorum işte
 Bu izbe dükkân
 Bu bekleyişler
 Bu iç çekişler
 Ve işte en nihayetinde
 Kapısını suratıma kapatan bu sokak
 Beni tanıyor

FIRAT SELİM ZİREKOĞLU

Yankı

Sabah acıkmış kuşlar huylanır
uyanır günün en serin saatinde
sonra sen uyanırsın
ellerin ayakların
saçların tel tel doğrulur yatakta

Gün uzatır saçlarını sana,
dizlerine uzanır sokaklar
Senin sesinle şımarır gökyüzü
bulutlar yağmalar yüzünden düşenleri
gün uzatır saçlarını sana

Senin sesinle şımaran gökyüzü
geceleri ansızın çöker üstüme
Sokaklar, ne aşk ne merhamet
Sokaklar, o ıssız labirendi gecenin
Hangi köşeyi dönsem peşimden gelir
Camiler örtülü, kediler kimsesiz
Pencereler de sırtını döner bir bir

Zarifoglu, Çakırlarla kesişir
Boşlukta titrer lambalar
Nerdesin ey şair, pencereni aç
Karanlığı savur dört yana
Şiirler kuşanıp kurtar beni

MÜMTAZ ÖZLEN

Belki Sadece Ağlamışsındır, Ölmemiştir Kimse

Her sabah,
Tahrif edilmiş bir hayata bulaşırım.
Rüzgâr etlendirir saçlarımı,
Kendime sorduğum her soru,
Yankılanarak büyür içimde.
İnsanın kayıplarını bakışlarına,
Nasıl da yedirir zaman,
Çocuklar bize sokağın başından ürkekçe bakar,
Çünkü daha kaybetmemişlerdir bir şeylerini,
Çünkü dünyaları anneleri ve sokakları kadar.

Her gece,
Tahrif edilmemiş bir ölüme ortak olurum,
Havarisi ölmüş, malları değil gönülleri yağmalanmış,
Bir kervanın çağdaş giyimli yolcusuyum.
Nabzını dinlemek gibi içeride gürültülü, nizami bir kalabalık,
Dergâhların kapıları sıkışmış, açılmıyor artık.
İçimden gelmiyor, damıtmadan heceleme bir hüznü,
Seraplı kör kuyulara şiirler atmak, sonrasında atlamak.
Gölgelerin ardılarında,
Nilüferler gibi hevesleniyor buruşuk, soğuk bir sevinç,
Bitiremiyorum şakağımda imtina ile yazdığım bedevi mektubu,
Silip silip aynı cümle ile başlıyorum;
'Rüyada öldün mü sen hiç?'

RUKİYE TURGUT

Bir Sokağın Eşiğinde

Her kelimenin bir ağırlığı vardır diyorum
Siz bana gülen gözlerle bakıyorsunuz
Yaşamak bir kilo pamuk kadar hafif mesela
Oysa ölüm hak edilmiş bir küfür kadar ağır
Huzur bir bebek gülüşüne denk gelir
Hüzün ise içilmeye zorlanılmış katran
Ama bazı kelimeler vardır
Onları tartmak ne zor

Mesela derseniz eğer, sokak derim size
Sokak bir eşiktir insanlar için
Evlerine sığmayanlar
Taşmak isterler ona doğru
Çıkmazlarına yoktur sabırları
Alabildiğine aşmak isterler
Adım, adım...

Kimileri de ölüm gibi korkar sokaklardan
Çünkü bilirsiniz sevilmez kirlenmiş kediler
Ve yüreğinizi acıtır mendil satan çocuklar
Sokağa düştü mü, ayıplanır kadınlar
Ötelenir, örselenir

Gecesi de gündüzü de ayırır sokağın
Sabahına hayır derler, akşamına şer
Yani sokağı tartan her kantar
Bozuktur biraz
Kıtalar ayırır onları birbirinden
Ülkeler, şehirler ayırır

Bazısı sevinçle süslenmiştir
Rengarenk ışıklar, temiz kaldırımlar
Bazısı kavgaya uyanır her gün
Yumruklar, çekilmiş bıçaklar
Siren sesleri
Bu yüzden çıkmazdır kimisi
Kimisi bucaksız

Sırf bu yüzden sarılan elmadır
Üsküdar, Beyoğlu veyahut Galata
Ve alabildiğine korkudur
Tarlabaşı, Dolapdere, Karabayır

Dedim ya, bazı kelimeleri tartmak ne zor
Sokak
Bir kuş tüyüdür kiminin omzunda
Ağır bir pranga kiminin ayağında
Hep eksik ya da hep fazla
Kelimeleri tartan tüm tartılarda

YASEMİN ŞEKERCİ

Sokak Başı

Kelimelerden ibaret insan yüzü
İçindeki çıkmazlardan belli
Yürüyüşü bir kelime
Ağlayışı da öyle
Sokak başında küskün gözlerle
8.15 otobüsünü bekliyor
Otobüs bir kelime
Kalabalık hem de vıcık vıcık
Ansızın kararır lamba
Çocuklar üşüşür evlerine
Cümlede bile sürekli yer değiştirir çocuklar
Anne bir kelime
Noktayı, virgülü, ünlemi eksik etmeyen
Baba bir kelime
Ne, nerede, ne zaman sorularını yüklenen
Çocuk durur, anne susar, ev sessizleşir
Çocuk coşar, anne güler, ev şenlenir
Sokak, anıları hatırlatan bir çocuk
Eskilerden kalma bir gülüş
Hatırası hep bende saklı kalan bir zamandır

Se-lamun
raleykum

raleykum
Se-lamun

İstanbul'un Baharı Erguvandır

ABDÜLMELİK BAYIR

Vezneciler metrodan çıkıp oturmak için bir bank aradı gözlerim, flörtünü bekleyen çocukların banklarından birine çöktüm, flört diye bizim Baran'ı bekleyeceğim. Gerçi bunun bile karşılığı var maalesef özgür dünyamızda; her yerde edilebilecek bir laf değil, şaka da olsa. İnsanları seyredeyim biraz dedim kedileri, flörtünü bekleyenleri... Sonra düşündüm, insanlara bakıp kusurdan başka bir şey görmüyorum, hiç kimseye ne bir güzelleme yaptım ne de güzel bir hâl idrak edebildim. Dedim ki, Adar oğlum millete bakmak, onları okumak her adamın harcı değil, en başta sen adam olacan, kendi nefsinin adam edecen, sen kusurlu gözlerle baktıkça senin gözlerinde herkes günah batağındaymış gibi görünecek. Ne diyordu? “*Kusur görenindir*”.

Sonra kendimi aradım insanlarda, insanların gözlerinde, kedilerde, kedilerin güzelliğinde... Derken, yeraltı alemine ait

bir kalabalığın arasından sıyrılan bir genç bana doğru geldi:

- Ooo ustam, selamun aleyküm. Teşrif ettiniz nihayet.

- Aleyküm selam Adar Bey, o şeref sizin efendim. Ee ne var ne yok, hâliniz nicedir efendim?

- Hamd olsun Baran'ım; okul, dersler ve sınavlar, bildiğin gibi. Senden ne haber, her şey yolunda İnşallah?

- Çok şükür ya, bizde de aynı, haftaya başlayacak vizeler, öyle bi seni göreyim dedim, vizelerden sonraya kadar geç olurdu.

- İyi yaptın, benim de vizeler haftaya başlar gibi, Fatih'i özlemişiz, iyi geldi. Normalde de çıkıp gelinir ama seninle ayrı bir zevk alıyorum gezerken. Bizim kuşaktan başka arkadaşlarla gelince ünlenmiş yahut iyi reklamı yapılmış mekânlara, sokaklara götürüyorlar, elli tane fotoğraf çekiyorlar,

onun sohbetiyle geçiyor tüm vakit. Story için bir tanesini seçmek iki saat, iki saat de onun makyajı, efekti, bilmem nesi... E arkadaşım biz bu Fatih'e niye geldik, fotoğraf çekip paylaşmak içinse bana deseydiniz sizi Paris'e götürür, Eyfel'in önünde fotoğrafınızı çeker atardım. Teknolojidir, yapay zekadır, bunlar gelişti artık.

- Olm valla çok iyi dedin, ben de düşündüm de senle gelmem dışında Fatih'e ancak yalnız gelirim, başkasıyla katlanamam. Hele bizim akrabalar geliyor bazen, bizi Eminönü'ne götür diyorlar, yok abi, Allah'ıma hamd olsun illa bir işim çıkıyor, gitmiyorum. Ayasofya'da fotoğraf, sarnıçta fotoğraf, bir de Kapalı Çarşı'ya gidelim, bir şey almaya-cağız ama gidelim. Aga bu nasıl bir müze algısıdır Allah aşkına, bu şehir müze değil ya, müzeleştiriliyor olsa da olmamalı. İstanbul hele diğer şehirler gibi değilken, daha çok anlam ifade ederken, Müslüman Türk'ün yaşamının sembolü iken müzeleştirme, üstüne bir de vitrinleştirme bu şehri öldürmekten başka bir şey değil de nedir?

- Hiç sorma azizim, hiç sorma! Bak insanlara anlatabilsem, dilimde tüy bitti... İnsanlar her şeye olduğu gibi buna da sağlar. Fatih'e geçelim mi usta, ikindiye kılalım, Vatan Caddesi'nden geçeriz, oradan da Balat'a falan ineriz.

- Olur, olur.

- Vatan hoştur, severiz abi. Taş binaların içine açılan mağazalar görüntüyü bozuyor maalesef ama bir Şişli'den, Akaretler'den geçmekten iyidir. Orada bana bir gına geliyor yürürken, otobüsle geçerken de gerçi, bir şehir bu kadar mı kötü planlanır ya?

- Reis iyi diyorsun ama bana Fatih'i, Üsküdar'ı falan övme ya... Tamam Cumhuriyet yönetimi iyi gelmedi canımız İstanbul'a, çarpık, müze dokulu, nostalji kokulu bir şehir haline getirdi, amenna. Ya Allah

aşkına muhafazakâr yönetime ne demeli? Bak geçen bir yazı okudum, konu İstanbul'du, bir bakayım, dedim. Ta on yıl önceki bir yazı bak, yakın zamanda da yazılmamış. Adam ne diyor dinle, ekran görüntüsü almıştım: *"Cumhuriyet şehirciliği izbeleştirirdi, muhafazakâr şehircilik insansızlaştırıyor. Turizmin ışıltılı kalabalığı İstanbul'un ruhunu körelten müzeleştirilen bir insansızlaştırma projesine dönüşüyor"* demiş.

- Valla kim demişe hakkı söylemiş.

- Mevzu bu abi işte. Bu şehir bir koca medeniyetin sembolüdür. Bunu gerçi onlar da iyi biliyorlar ama sembol deyince duvara asılı tablo, paraya basılan mühür olarak anlıyorlar.

- Aynen öyle Baran'ım. Medeniyet dediğin bir şehrin görüntüsünden ibaret değildir, olmamalı bence. Orada yaşayan insanlardır o medeniyeti simgeleyen, insanların yaşam alanlarıdır mevzu; evleri, camileri, yapıları kısacası mimarisidir. Osmanlı'da bir medeniyet olgusundan bahsedince hep yapıları gelmiyor mu aklımıza? Bizimkiler ne yapıyor, gökdelen, camdan yapılmış ayna gibi binalar. Fatih, Üsküdar, Beyoğlu desen tüm mahalleler boşalıyor, bakma o kadar kalabalık olduğuna, oralarda yaşayan çok az insan vardır. Az önce söyledin hatta, Eminönü'ne gidince insanın içi acımalı ya. Bak bahsederlerdi, Sultanahmet'in cami cemaati varmış, bildiğimiz mahalle cemaati. Şimdi akşam oluyor, yoldan kaç turist geçerse, bir de işten çıkan, dükkânı kapatan amcalar, abiler. Sırf müzeden haiz bir semt olmuş Eminönü.

- Bak bir buralarda, caminin arkasında falan insanlar yaşıyor sadece, hatta buralarda da bir mahalle algısı yoktur şimdi. Varsa bir Çarşamba'da İsmailağa'da vardır mahalle hissi. Camiden çıkınca istersen İsmailağa'ya geçelim, oradan ineriz Balat'a. İki güzel mahalle örneği görürüz, biri mahalle kültürünü korumaya çalışan, henüz müze olmamış bir yer; biri de Balat, müze mahalle,

dışı renkli, içi solmuş tükenmiş, bakınca insanın ağlayası geldiği sıra evler...

- Vatan Caddesi'ne girdiğimizde yolların boş olduğunu, trafiğin olmadığını fark ettik. Biraz ilerlediğimizde bize doğru yürüyen bir kalabalıkla karşılaştık. Göğe yükselen sloganlara Filistin bayrakları, Yahya Sinvar'ın fotoğrafları eşlik ediyordu:

- Caddenin neden sakin olduğu belli oldu Baran, sadece pazar diye değilmiş.

- Tipik bir Fatih Gazze eylemi usta, benim artık görmeye mecalim kalmadı bu toplulukları, şuradan iç taraflara sapalım mı?

- Can, biliyorum sevmiyorsun ama gel bir şey olmaz, geçeriz hemen, biraz insanları gözlemleyelim istiyorum. Hatırlasana ilk Gazze eylemlerinde ikimiz de konsolosluğun önündeydik. Biz ne hissettik, bir yıl geçti üzerinden, şimdi bu insanlar ne hissediyor en azından ona bakalım.

- Reis valla ben, onca güzel Müslümanın katledilmesine gönlüm dayanmayınca çıkmış, sinirden katılmıştım yürüyüşe. Bilsen insanlar sırf vicdanlarını yatıştırmak için katılıyor eylemlere, ayağımı bile atmazdım. Gazze için ne yaptın sorusunun cevabı en başlarda *"ayaklandım, yürüdüm, protesto ettim"* olabilirdi, ama şimdi kesinlikle değil. Bir yıl geçti ya üstünden, Allah aşkına bu insanlardan kaç malından, vaktinden tasarruf etti de Müslüman kardeşlerinin bu vahşi zulümden kurtulması için çaba gösterdi? Kaçımız elini her gece açıp samimiyetle Allah'tan zafer diledi? Duygusal olmak, hamasi eylemlerde ve söylemlerde bulunmak hiçbir anlam ifade etmiyor artık. Edecek olsa bile insanlar bunu suistimal ediyor. Baksana adama, nasıl bağılıyor? Belli ki içinde biriktirmiş tüm vicdani rahatsızlığını, boş caddeye haykırıyor. Bu gönül, vicdan rahatlatma eylemi hiç kimseye fayda getirmez, benden söylemesi. Doğru düzgün bir boykot bile edemiyoruz,

ne protestosu Allah aşkına?

- Sakin ol şampiyon... Haklısın, tamamıyla katılmasam da. Tabi bir şeyleri genellemek doğru değil, aralarında samimi olanı var, olmayanı var. Mantıkla hareket edeni var, edemeyeni var. İnsanları suçlamak, eleştirmek ne kadar doğru bilmiyorum. Ama nasıl ki bu güzel şehre sinmiş bir samimiyetsizlik varsa, aynısı Gazze için gösterilen tavırda da kendini gösteriyor. Sen abdestini al hele, bu negatif yükü at üzerinden, Sultan Mehmed'in camisindeyiz, huşu ile eda edelim vakti.

- Namazı kılıp Fatih çarşısına çıkan kapıdan Çarşamba'ya doğru ilerledik:

- Baran'ım baksana insanlara bahsettiğim şey bu aslında, daha mahalleye girmedik; o samimiyet yüzlere, sözlere aksetmiş. İnsanlar neden bu samimiyetini başka bir yerde birbirine iletemiyor sanıyorsun. İnsan aynı insan, bu samimiyet bizim özümüzde var. Değişen ne? Mekân. Bursa'ya gidince tarihi Bursa ile yeni şehir arasındaki fark gibi, kendini iki yüz yıl önceye gitmiş gibi hissediyorsun. İstanbul'un mekânlarına sahip çıkmak sadece restore etmek değildir azizim. Gerçi o da iyi yapılmıyor ya neyse. *"Mekânı yaşatacaksın ki insan yaşasın"*. Bunu biri demişti sanki ama kim dedi hatırlayamadım. Öyle işte. Abi baksana mesela etrafına, küçük dükkânlar dışında, birkaç zincir market dışında göze batan bir şey var mı buralarda. İnsanlar birbirlerine selam veriyor, aşırı giyinen, aşırı davranan biri yok. Bir teyze gelse elinde poşetleri, taşıyıp eve kadar götürürsün burada. Yoldan geçen herhangi birine selamının alınacağını bilmenin rahatlığıyla selam verirsin. Bak hatta şu abiye selam vercem şimdi.

- *Selamun aleyküm.*

- *Ve aleyküm selaaam ve rahmetullah.*

- Bak abi, ben bu samimiyeti Sarıyer'de sahil yolunda yürürken de hissetmek istiyorum, illa tanıdığım birine mi selam vericem? Gerçi

orada da selam verince “*merhaba*” diye alıyorlar. Tüm sır mekânı yaşatanda abi, sadece mekânda da değil.

- Bak mesela pek turist de yok buralarda.

- Reis turist ne yapsın burayı, ona storylik yerler lazım, İsmailağa’dan fotoğraf atsa linçler, damgalarlar adamı. Buranın turisti, buradan görünen, sessiz yabancılar olur ancak, bizim gibi.

Gözlerimiz kamaşa kamaşa geçiyor-duk Balat sokaklarından, peş peşe sıralanmış rengarenk evler, evi boylu boyunca saran sarmaşıklar... Heyecanımı ve heyecanla doğan endişemi Baran’a hangi kelimelerle ifade etsem diye düşündüm:

- Ne güzel sokaklar böyle bir seyret azizim. Bu güzel mahalleye reva mı yapılan, gelen geçen hanı olmuş. Gelenin geçenin fotoğraf çektiği müze olmuş. Kimseler yaşamıyor artık buralarda zahirin. Hani nerede o Balat çocukları, nerede arabanın altına sıkışan futbol topları? Yokuştan aşağı sevgilisine koşma videosu çeken ablanın yerinde topunun peşinden koşan çocuklar olmalıydı. Sokak satıcılarının sesi uzaklaştıktan sonra bu defa da iki teyzenin pencereden pencereye dedikodusuna şahit olmalıydık. Sağda girdiğimiz sokakta halı silkeleme vaktime denk gelip yolumuzu değiştirmeliydik. Fethiye Cami’den çıkan amcalara selam verip, Allah kabul etsin, demeliydik azizim. Hani neredeler onlar, hani medeniyeti yaşatan İstanbul; ölü sokaklarda hangi medeniyet yaşar? Ben yoldan geçen dili, adı, sanı, tavrı bilinmez zavallı turiste mi selam vereceğim? Veremeyecem. Ancak onların fotoğrafını çekeriz biz: “*bradır, do you take a photo?*”

- Arap aksanını ne güzel yapıyon la. Helal valla. Neyse gel Adar usta gel, şurada güzel bir semaver çayı içelim içeride soba da var, içimiz dışımız ısınsın biraz...

Baran bizi loş, sıcaktan camları buğulanmış bir mekâna getirdi. Saçı sakalı ağarmış bir amca belli yıllardır zevkle işletiyordu burayı, “*ne alırsınız beyler*” diye hafif bir akşam yorgunluğuyla sordu:

- Kolay gelsin hocam, bize iki çay sana zahmet.

- Adarcam, bak ben Bitlisliyim, sen Vanlısın, İstanbul’un iki yeni yetme ziyaretçisiyiz aslında. Ne doğma büyüme buralıyız ne de bir yaşımız var. Ama bizim konuştuklarımızı düşünüyorum, biz bile dert ediniyorsak bu şehri, hem de böylesine, buraları yöneten, evirip çevirenlerin düşünemediği yapamadığı şey nedir?

- Çok güzel dedin Baran’ım. Şunu unutmamak lazım en başta, her şeyi evirip çeviren Yüce Allah’tır, asıl yönetici O’dur, her şeyin en iyisini bilen de O’dur. Bize dönecek olursak, abi bence bizim ruhumuz var; düşünmeye, çevreyi okuyup tefekkür etmeye vaktimiz var; hepsini geçtim biz birbirini dinlemeyi seven iki aciz dostuz. İnsanlar samimiyetle ilişki kuramıyor, birbirini dinlemiyor. Kim her gün usulünce tefekkür ediyor mesela? Durumlar böyle olunca aziz başkent de nasibini alıyor maalesef. Herkes emperyalizmin, kapitalizmin kölesi olmuş, biz bile. Her yönetici bir rant kasma peşinde, İstanbul’un dört bir bucağı şantiye alanına dönüşmüş. Eski İstanbul desen tam bir rantıye alanı. Her yer otele dönüştürülüyor; bara, mağazalara çevriliyor, markalar tüm binaları işgal etmiş artık.

- Maalesef usta. Vatan’da sana bir yazı okumuştum ya, onu diyen adamın yazılarını okurken şöyle bir ifade de bulunmuştu: “*İstanbul’daki mekânlar bara, otele dönüştürülerek yabancıların hayalindeki doğu imgesini tatmin edecekleri mekânlar haline getiriliyor*”.

- Öyle abi, yine hakikati demiş, demiş de kim demiş abi, merak ettim bak.

- Abi ben de yeni keşfettim yazılarını,

kitaplarını ama dehşet bir isim bence, maalesef hakikati söyleyenlerin makus talihi, pek bilinmiyorlar. Âkif Emre, vefat etmiş birkaç yıl evvel ama bence tam bir münevver, mekânı âli olsun.

- Âmin, âmin, Âkif Emre üstadı bilmez miyiz azizim, ruhu şad olsun. Yakasında erguvan olan bir dervîştir o, denemeden düz, şiirden ağırdır yazdıkları. Erguvanname'sini bilir misin? Ne de güzel anlatır İstanbul'u, baharı ve çiçekleri... Âkif Emre'nin İstanbul yazılarını okuyunca bakarım etrafıma, aynı şehirden mi bahsediyor diye hayret ederim. Oysa anlarım ki bakan gözler baş üstünde, gören gözler dışta değil. Umarım ve kalpten dilerim ki İstanbul bir gün Âkif Emre gibi münevverlerin tasvir ve tefekkür ettiği güzelliğine kavuşur.

- Eyvallah usta, eyvallah. O biraz zor artık ama İnşallah. Bizim medeniyetimiz sapkın düşüncelere yenildi artık, erguvanlar açmış, solmuş kimin umurunda? Haydi çayını iç, soğudu.

- İçerim can, şunu okuyup içeyim, kitaptan bir paragrafın fotoğrafını çekmiştim, bu demde okumak içinmiş. Demiş ki üstad:

- *“Ne kır çiçekleri ne meyve ağaçlarının fışkıran gümrak yeşili baharı getirmez. Bir çiçekle bahar gelmez ama her çiçek de getirmez baharı İstanbul'a. İstanbul'un baharı erguvandır. Erguvanlar açmadan hayat tazelenmez.*

- *Erguvanlar apansızın gelir. Bir gölge bile bırakmadan gölge gibi çekilir, hayatımızdan.*

- *Erguvanlar apansızın gelir.*

- *Ve erguvanlar apansızın solar.*

- *Çünkü böyledir İstanbul'un baharı.”*

Bir Aksa Silsilesi

ESLEM AYŞE KILIÇ

Güneşin battığı, ayın doğduğu bir ufkun getirdiği haberler vardır her zaman. Geçmişin habercisidir işin sonunda. Fırtına öncesi sessizliğin, söylemek isteyip söyleyemediklerimizin getirdiği bir güvercin görünür kadrada.

Ne kadar oldu bilmiyorum, saymadım hiç. Kaç sokak yıkıldı, kaç kişi göçtü buradan?

Anneler kara güne merhaba der, eşler yalnız uyanır, çocuklar saatlerce bir ümitle bekler, bir Aksa'nın göz yaşı zaten çoktan kurumuştur.

Yaş yaşı götürür; asırlar geçer, vedalar yapılır, veda edenler hiç yaşlanmamıştır hatta her gün yeniden dirilir. Bin güvercin gökte görünür, ebabil misali uçar Mescidi Aksa'nın üstünde. Tekbirler yağdırırlar yeryüzünden, karşılık gelir semadan, bir aksa silsilesi...

Derin bir iç çekti oğlan. İki gün önce olan bombardımanın ardından kalan

mahallesine gitti yalın ayaklarla. Artık canı yanmıyordu tabi, ayakları sertleşmişti... Sen, senin ayağına kıymık batsa dünyayı yakarsın değil mi...?

Ezberlediği yollar birbirine girmişti, en son hangi sokakta top oynamıştı?

“*Meydandan sonraki 7. Sokak*” diye mırıldandı. Zor bela ayırt etmeye çalıştı harabeleri. Sanki kıyamet kopmuş ama dünyada kalmışlar gibiydi.

Bir duvarın yamacında oturup derin bir nefes aldı. Havanın kokusu tozla karışık, ateş ve yanık ile bulanmıştı. Gözleri, enkazın altında bir zamanlar var olan o huzurlu anları aradı. Annesi sokağın öteki ucundan seslenirdi oğluna. Ama şimdi bu sessizlik daha ağırdı.

Gri gökyüzünde bir güvercin sürüsü belirdi. Son zamanlarda sığındığı Kur'an-ı Kerim'de bahsedilen Ebabil kuşları geldi aklına.

O günün ebabilleri olan güvercinlerin izlediği yolu izlerken içinde hissettiği silsile ona sesleniyordu. Denizin kıyısına geldiğinde soğuk suyun ayaklarına çarpmasına izin verdi, irkildi. Gökyüzünü koyu griye boyayan duman, ölümün habercisiydi aslında.

Oğlan bir adım attı, sonra bir adım daha. Her adım, bir direnişti. Her nefes, bir varoluştı. Yok olmak diye bir şey yoktu. Her yok bir vardı.

Sanki bir Ebrehe daha vardı şu fâni dünyada, ellerinde yüzlerce fil ile geliyor Kâbeyi yıkmaya. Öyle ya, hep böyleydi zaman; biri gelir, biri gider ama zaman hep tekrar eder.

“Ya Ebabiller! Neredesiniz?”

Meydanda duyduğu çığlıklar üzerine ayağa kalktı yürümeye devam etti. Yıkıntılar arasında ilerlerken, bir zamanlar annesinin seslendiği o sokağın ucunu gördü. Gözlerini kapatıp derin bir nefes aldı. Sanki annesinin sesi yeniden kulağına çalınıyordu *“Yavrum, eve gel!”*

Bir an için zaman durmuş gibiydi. Gözlerini açtığı anda, o sesin geride bıraktığı yankıyı hissederek yürüdü. Her adımda sokak, kendi kalbinde yeniden canlanıyordu. Sokaklar onun içinde yaşıyor, onunla birlikte nefes alıyordu.

“Sokaklarımız yıkılabilir ama biz yıkılmayız” diye fısıldadı.

Güneşin battığı, ayın doğduğu bir ufkun getirdiği haberler vardır her zaman. Geçmişin habercisidir işin sonunda. Fırtına öncesi sessizliğin, söylemek isteyip söyleyemediklerimizin getirdiği bir güvercin görünür kadrajda.

Kadrajda, Filistin’in sessiz sokakları yeniden canlanıyordu. Çünkü her insan, kendi içinde bir sokaktı. Ve her sokak, bir ümmetin kalbiydi.

Perşembe Günü Gelen Kadın

GÖZDE ÇİMEN

Günlerden *perşembe*, ikindi güneşinin perdeleri eritircesine delip geçtiği, güneş ışınlarının odamdaki yansımalarıyla cömertçe şovunu yaptığı anda pür dikkat kendi kendime kurduğum oyunumun içindeydim. Ancak bu dikkatimin ortasında dahi annemin birazdan oyunumu keseceğini ve elime para, erzak tutuşturup aşağı inmeme için mutfaktan çağıracağını biliyordum. Tam bunları düşündüğüm sırada mutfaktan aceleyle beni çağırışını duydum. Artık onunla özdeşleşmiş yoğurt çorbası kokuları arasında...

- Her Perşembe aynı şey. Oyun oynuyorum anne. Hem bu kadın senin için geliyor, sen tanıyorsun senin aşağı inip, götürmen gerekmez mi? Ben inmek istemiyorum

Diye devam eden isyanlarımla beraber bir yandan çoktan elime tutuşturulmuş biraz para biraz erzakla tırım tırım merdivenleri

iniyordum bile. Bu rutin her hafta aynı saatlerde evimizin klasik perşembe günlerinden biriydi.

- Her hafta ne zaman şu paketleri indirecek olsan söylüyorsun? Ben mutfaktayım görüyorsun, herşeyi hazırlıyorum senin görevin sadece nenenin yanına gidip bunları teslim etmek. Teyze'nin elini öptün mü?

- Evet

- Benden selam söyledin mi?

- Söyledim anne...

Teyzenin yukarı çıkmama sebebi çok yaşlı olduğu için merdivenleri çıkartıp hem yormamak hem de Allah korusun bir kazaya sebebiyet vermemek için annemin aldığı ufak bir önlemdi. Bazen söz dinlemez bir anda kapı çaldığında teyzeyi karşımızda bulurduk. O zamanlarda ikimiz de nasıl çıktık, nasıl inecek telaşına kapılır teyzeyi bir daha merdiven

çıkması için uyarırdık. Teyze evimize her perşembe gelir, nurani yüzüne baktığınızda içiniz huzurlanırdı. O kadar çok kat kat kıyafet giyerdi ki yürümekte bile zorlanırdı. Beyazlığından dolayı bazen ona köpük teyze diye seslenirdim. Her perşembe verdiklerimizi aldıktan sonra, ellerini açıp dakikalarca anneme dua ederdi. Bu dua edişleri o kadar uzun sürerdi ki beklemekten sıkılır direkt eve geçerdim.

O yıllarda perşembe günleri apartmanımıza gelen kadından rahatsız olan birileri vardı. Apartman sakinlerimiz bu düşkün teyzeyi yakınlarında görmek istemez kendisine karşı alaycı tavırlar takınırlardı. Düşkün ve ihtiyaç sahibi olduğu için... Kendi dünyalarında bu tür insanlara yaklaşmak alçaltıcı bir hareketti. İnsan dediğin onlara göre iyi giyinir, şivesiz konuşur ve seçkin bir çevreye sahip olurdu. Tabiatlarına göre bu yaklaşım denk bir hareket değil; tam aksi kendi değerlerini düşürmek olurdu. O yüzden ne münasebet böyle bir kadının apartmana teşrif etmesi. Hatta bir keresinde kapımızı çalıp, alaycı bir ses ile;

- *Fidaaaannnn, seninki geldi? Git ilgilen, demişlerdi.*

Teyze onlar için annemin'ki siydi artık. "Senin ki" olmuştu çünkü böylesine müşkül, gariban biri onlara ait olamaz, etrafında bulunamazdı. İçten içe bu aşağılama beni etkileyip anneme karşı sinirlendirmişti.

-*Bak gördün mü? Apartmandakiler bile rahatsız olmaya başladı. Seninki diyerek dalga geçmeye başladılar. Çok aradın mı bu teyze'yi, hem bak yaşlı gelmesin artık.*

(Tebessüm ederek)

-*Teyze gelmeye devam edecek. Hem sen bu teyzenin hikayesini biliyor musun?*

- *Hayır bilmiyorum*

-*Köpük teyzenin de bir zamanlar evi, aşı, büyüüttüğü evlatları vardı. Hatta o çocuklar büyüyip*

evlendiler, onların da çocukları oldu. Teyze önce eşini, sonra bir yangında da evini kaybediyor. Gelinleri istemediği için çocuklarının evine de gidemiyor. Oğlanlar korkudan ses çıkaramıyorlar tabi. Terziye giderken yolumuzun üstündeki tahta kulübe var ya teyze orada kalıyor işte. Ona kolay hazırlayabileceği yemekleri ve parayı da vermezsek köpük teyze iyice yalnızlaşır kimsesiz kalır. Bizim ona sahip çıkmamız lazım.

Duyduklarım içimde bir yumru haline gelmişti. Annemin anlattıkları beni sarsmış köpük teyzeye koşarak gidip sarılmak istemişim. Tahtadan bir kulübe içinde, zor ve onursuz bir yaşama itilmesi hayal kırıklığının en büyüğü olmalıydı. Sonra köpük teyzeyi kundakta bir bebek iken hayal ettim. Onu da annesi saçlarını okşamış, kucığına alıp *güvenli sıcaklığını* göğsünde hissettirmişti. Büyümüş anne olmuş, eş olmuştu. Bir evi ve o evde onun pişirdiği yemeklerin kokuları vardı. Belki onun da en meşhur yemeği yoğurt çorbasıydı... Her şeyin bir anda elinden alınacağını, canından buhranlar çıkaracağını yaşamın zorlaşacağını tahmin edebilir miydi? Çocuk aklım kötülüğün sinsiliğini fark edecek durumda değildi. Kötülük zehirli nefesiyle az kalsın burnumdan kulaklarımdan girip beni esir alacaktı.

Hiçbir kötü, kötü olmanın insana verdiği o kibri ömrü boyunca sürdüremez. Taksitler ne zaman ödenir bilinmez ama yaptıklarınızın faturası mutlaka bir gün size ödetilir. Apartmanımızda bu kadını görmek istemiyoruz diyenler için de faturanın çıktığı zamanlar gelmişti. Sarsıcı Marmara depreminin ardından artık eskisi kadar üstenci ve insanlara karşı cüretkâr değillerdi. Bir gecede evlerimizden can havliyle kaçıp aylarca arabaların içinde yaşamak zorunda kalmıştık. Ağustos sıcaklığında araçları boş bulduğumuz yerlere park edip, imece usulü bulabildiklerimize şükredip karnımızı doyurmaya çalıştık. Bunun gibi daha nice beklenmedik olayların

ardından apartman sakinlerimizde bir değişiklik vardı. Kapıya gelen ihtiyaç sahiplerine küçümseyici bakışları, bize hiçbir şey olmaz üstencilikleri yok olup gitmişti. Hatta anneme perşembe günü gelen kadın ne zaman gelecek onun için bir şeyler hazırladık dediklerini kulaklarım işitiyordu. Onlar da yaşadıkları zor zamanlardan dua alarak, sadaka vererek çıkacaklarını düşünüyorlardı çünkü. Günler birbiri içinde dönmüş hayat perşembe günü gelen kadının duasına onları muhtaç etmişti

Ancak o zaman geldiğinde köpük teyze çoktan vefat etmişti. Artık perşembe günleri evimize gelen bir teyze yoktu. Bir hafta kapımız çalmadığında endişe ettiğim köpük teyze dünya çilesini tamamlayıp bizimle olan hikayesini sona erdirmişti. Zamanla anladım ki oyunumu bölüyor diye inmek istediğim bu iyilik merdivenleri bize verilmiş büyük bir kurtuluş kartıymış. Kapınıza her perşembe günü geleceğini bildiğiniz bir iyilik fırsatı bütün hikayelerde yer almıyor çünkü. Gözlerimi kapatıp köpük teyzeyi hatırlamak istediğim anlarda onu hep ellerini semaya açıp dakikalarca dua ederken, yüzünde gülümsemesiyle halimizi hatırlamızı sorarken hatırlarım. Ve bende bıraktığı derin hayat hikayesiyle.

İyi ki bizi bulmuşsun köpük teyze, şimdi tüm dünya çilesinin bittiği alemde mekânın cennet olsun.

Nefsimle Hasbihal

MELİKE NUR COŞKUN

Biliyorum, konuşuyorsun ve ben seni duyuyorum. Ama sen beni duymuyorsun. İşin imtihan boyutu da bu olsa gerek; sen kendini bana duyuruyorsun. Bense sana ulaşamıyorum.

Ayakta dururken,
beklerken,
otururken bi' köşede,
içime büzülmüşken,
dua ederken ve lanetlerken seni,
sen sürekli konuşuyorsun.

Sorarken kendime kendimi, sen cevaplıyorsun.

Sanki çok biliyorsun!

- Ben biliyorum, her şeyi ben biliyorum, sen bilmiyorsun.

Gördüğüm ne varsa istiyorsun, önüme ne gelirse yiyorsun.

Boğuluyorum!

- Ama ben doymuyorum.

Bazen sırtımı okşayıp pohpohluyorsun beni. Kendimi dev aynasındaki dev gibi

görüyorum. Başkasının ayakkabısını giymek bile zorken sen beni olmadığım biri olduğuma inandırıyorsun. Kaf dağının tepesine kadar çıkıyorum seninle, üstelik beni oradan atacağı bile bile. Yine de tutuyorum elini.

İçimdesin. Bazen kendim sanıyorum seni. Kötü belliyorum kendimi, belki de öyleyim hatta. Seninle olan bu monoloğum kendimi aklama biçimim belki de. Zira bu yol kimsesiz yürünmüyor, bu sokak kimsesiz geçilmiyor. Sen de olmaya mecbursun ben de. Peki madem ikimiz de kat etmek zorundayız bu mesafeyi, ardımıza bırakmalıyız bu durağı; o halde ne diye çelme takıp düşürüyorsun beni?

Tepem atık bu aralar.

Beynimde müthiş bir potluk var, hissediyorum.

Sonra ayağım takılıyor, düşüyorum.

Düşmüş bedenime bakıp gözyaşları içinde
kahkahalarla gülüyorum.

*“Hahahaha, şuna bakın ne biçimsiz şey.
Resmen hilkat garibesi.”*

Gülmekten canım yanana kadar gülüp
nihayet duruyorum.

Durmama rağmen kahkaha seslerim
kesilmiyor. E kardeşim ben gülmüyorsam o
zaman kim gülüyor?

Hangi densiz ulan bu düşene gülen!

Sinirleniyorum, etrafıma bakınıyorum
hızla. Onu görmem çok uzun sürmüyor.

İşte burada; dünyanın sırrını bilen bir
gönlün ağırlığıyla havalanıp, bana uzanan
işaret parmağı sanki alnımın tam orta yerin-
den vuruyor beni.

“İndir ulan elini!” diyorum.

“Ne gülüyorsun?”

Bir anda bırakıyor gülmeyi, indiriyor
elini. Kafasını iki yana usulca sallayıp birkaç
saniye daha bana baktıktan sonra *“Allah yardım
etsin”* diyerek arkasını dönüp uzaklaşıyor
benden.

Ellerimi bağlıyorum önümde hışımla,
oturuyorum düşkünümün yanı başına. İçimde
kaynayan bir okyanus var ama kibir yerleşti
bir kere gözlerime.

“Oh!” diyorum.

*“Git beni de bırak burada. Oh be, dünya
varmış.”*

*Git bir daha da gelme, Yalnız bırak beni.
Kalayım böyle bir başıma bu biçimsiz pelteyle.”*

Ooh harika oldu.

Savrulan saçlarımı, akan göz yaşımı
savuruyorum hırsıyla.

Daha da sinirleniyorum.

Ayağa kalkıyorum, düşene bir tekme
de ben vuruyorum.

Duruyorum, kendi kulağımı bile sağır

edecek çılgınlıklar atıyorum.

Olduğum yerde tepiniyorum.

Bu dar geçitte yaşayacağımız üç beş
gün, kalubelayı sen benden iyi bilirsin oysaki.

İçimde;

neye meydan okuduğumu bile bilmeden
biriktirdiğim manifestolardan,
ezbere döktüğüm gözyaşlarından
ve ayaklar altına aldığım tövbelerimden
küçük dağlar yaratan bir şey var. Bu
küçük dağlara takılıp düşünüyorum her sefe-
rinde. İsyen etmeyi de bilmek lazım. Yoksa
taşladığım tek şeytan ben kalıyorum geride.

Düşkünümle ben.

Yan yana bir kayalığın üzerinde
oturuyoruz.

Bir şeyi çok merak edip soruyorum:

*“Allah sana deseydiki ‘Ey düşkün bak seni
yeniden yaratacağım, ne olmak istersin?’ Nasıl cevap
verirdin?”*

Düşkün cevap veriyor:

*“Ya Rabbi! Şu koca sokakta rüzgârda salınıp
seni zikreden yalnız bir ağaç olmak isterim...”*

Numaracı

ZEYNEB RABİA AKTÜRE

*“Çocuklarıma anlatabileceğim,
eşimi sabaha kadar güldürebileceğim
şeylerim olacak.”*

“Sen hastasın abi.”

“Belki.”

“Ne zamana kadar süreceksin peki bu?”

“Bilmem.”

*“Abi nasıl bilmem? Ne demek bilmem? Biz
el âlemin yüzüne bakamıyoruz, haberin var mı bun-
dan senin?”*

*“Bakın abi o zaman, bakın. Adam mı
öldürdüm? Hırsızlık mı yaptım? Ne?”*

Sacit histerik bir şekilde yumruğunu masaya vurduğunda Numaracı gözlerini devirecek gibi oldu. Söyleyebileceği, bağırabileceği, suçlayabileceği çok şey vardı. Öyle çok vardı ki; bir ağzını açsa dünyadaki tüm canlıların, mesela kelebeklerin ömrünün bir gün daha kısılacaklarını, aslanların halsiz düşeceğini ve kendisi gibi numaracı bukalemunların renksiz, çıtırplak kalacağını biliyordu. Evet, yarınki planı kendisini de korkutuyordu, hatta belki kardeşi yumruğunu bu yüzden masaya vurmuş, içindeki erkekliği tetiklemek, böylece kendisini yapacağı işten tiksindirmek istemişti. Ama kararlıydı. Eğer kararından dönerse önce onu yaşatan şeye, daha sonra kendisine saygısı kalacak mıydı?

*“Top olmak mı lan senin amacın? Hep buydu
da yavaş yavaş mı alıştırılmaya çalıştın bizi?”*

Sacit biraz sesini yükseltmiş, hatta belki bunu bilerek yapmıştı: Görünürde sesinin odadan dışarı çıkmasıyla babasını iyice sinirlendirmek istemiyor, cümlelerin sonuna doğru sesini kısıyor ama vurucu kelimeyi cümlelerin başına koyuyordu. Numaracı sadece ona baktı. Zaman zaman ailesinin bu tepkileriyle sorunun gerçekten kendisinde olduğuna inandığı zamanlar oluyordu, özellikle kendisine saldırmadıkları, laf sokmadıkları akşam yemeklerinde. Ancak içinde susmak bilmeyen, daima yaşamaya çalışan biri, bir şey vardı. Ne kadar anlatmaya çalışırsa çalışsın anlaşılmayacaktı, bu yüzden sustu. Enerjisini yarına, cesaretine saklamalıydı.

Sacit odadan çıkmadan Numaracı'nın gözlerine son bir kez, vazgeçip vazgeçmediğine dair bir işaret arar gibi baktı. Numaracı ellerini göğsünde birleştirip başını tripli bir genç kız gibi sağa çevirdiğinde Sacit *“Has... oradan”* dedi, masadaki ruju elinin tersiyle odanın bir köşesine fırlattı ve kapıyı çarpıp çıktı. Sonra Numaracı, Sacit'in babasıyla bir şeyler konuştuğuna dair fısıldaşmalar duydu. Babası şu soruyu sorduğunda, Numaracı kendisinden bahsedildiğini anlamış ve eliyle ağzını kapatarak kahkahasını bastırmaya çalışmıştı: *“Nerde o it?..”*

“Abinin yeni kılığını beğendin mi?”

“Ne yalan söyleyeyim, pek sayılmaz.”

“Vazgeçmemi ister misin?”

“Aslında hayır. Sayende hocalar psikolojim bozuktur diye bana ödev vermiyor.”

Numaracı bir kahkaha patlattı. Sedef de güldü. Gülerken mutfak masasına yasladığı iki dizinden birini aşağı indirdi ve içtiği çikolatalı sütü eliyle daha sıkı kavradı. Abisine biraz merakla, biraz hüznle, biraz da gururla bakıyordu. Numaracı hayatını bu işe adadığından beridir insanları çok hızlı sezinlediğinden, Sedef’in bu sefer farklı şeyler düşündüğünü, hatta biraz korktuğunu kalbinin derinliklerinde, ama daha çok avuç içinde hissetmeye başlamıştı. Sağ avuç içi karıncalandı.

“Ama bu seferki kılık mı pek emin değilim abi...” dedi Sedef. Numaracı dudağının kenarını yukarı doğru kıvrırdı. Kız kardeşini düşünürken görmeyi seviyordu. “Sence hangisi?”

Sedef’e baktı. Sedef dudaklarını öfke alâmeti olarak değil, bir şeylerin ağzından kaçıp gitme korkusuyla birbirine bastırduğunda Numaracı, kardeşinin içinde çok şey tuttuğunu anlamıştı. Sedef derin bir iç geçirdikten sonra cevap verdi: “Bence numara.”

“Neden böyle düşündün?”

“Ne bileyim, en son bir kız arkadaşın vardı. Öyle takıya süse de bir merakını görmedim hiç. Daha düne kadar ‘Yerinde pislik erkek adamın süsüdür’ diyordun.”

Güldüler. Numaracı, kız kardeşinin yanına oturdu. Kolunu sandalyesinin arkasına attı. Sonra Sedef, bundan cesaret alır gibi bir itirafta bulundu. “Ayrıca...” dedi, fare gibi alttan alttan abisine bakarken. “...küçükken telefonunda pek hoş olmayan şeyler yakalamıştım.” Küçükken’i yalandan eklemişti.

“Bu aramızda kalsın.”

Gülüştüler. Sonra “Küçüktüm ya...” dedi Numaracı, ilk defa ailesinden birinin numarasına yenilirken ve bunu bilmezken. “Küçükken olur böyle şeyler.”

“Ya...” dedi Sedef. “Küçükken olur böyle şeyler.”

“Dalga mı geçiyorsun sen benimle?”

“Yoo... Niye dalga geçeyim. Sen dalga geçilecek adam mısın? Bir gün fakir bir gün zengin, bir gün kapıcı bir gün milletvekili olan, şimdi de kadın olmaya karar veren herifin tekisin. Kim seninle niye dalga geçsin?”

Sedef’in dedikleri çok normal ve gurur duyulması şeylermiş gibi Numaracı duyduklarından pek hoşnut oldu. Bir şey demedi.

“Şaka bir yana,” dedi Sedef abisini bilgilendirmek zorunda olduğunu hissederek.

“Artık herkes senin hakikaten deli olduğunu düşünmeye başladı.”

“İmam hatiptekiler mi?”

“Yok, onlar herkesi öyle düşünüyor. Mahalledekiler, diyorum...”

“Ne diyorlar benim hakkımda?”

“Değişiyor... Bazen deli, bazen hasta, bazen bağımlı... Ama genelde deli.”

“Okulundakiler ne diyor?”

“Sedef’in abisi deli, ona rağmen notları çok iyi, bu kız deha, diyorlar. Hatta kendi aralarında sana cüz bile topluyorlar.”

“Benim bu hallerim en çok sana yarıyor desene.”

“Valla öyle... Sayende dâhi zannediliyorum.”

“Nasıl?”

“Mesela bir mantık hatası görüyorum. Sakin ve gizemli bir şekilde bunu dile getiriyorum. Öğle aralarında tek başıma kantine gidiyor, derslerde hocalar beni sıkıştırdığında daha da sessizleşiyorum. Seni hatırlıyorlar. Sonra ben suçlu olsam bile çıkışta gelip benden özür diliyorlar.”

“Vay numaracı...” dedi Numaracı kardeşinin yanağından bir makas alırken. “Hatırlat da bir ara senden ders alayım.”

Sedef kıkırdı. Bir tek Numaracı abisiyle konuştuğunda kendisini özel hissedirdi. “Yani aslında herkes numara yapıyor.” dedi sonra, abisinin kendisini mutlu etmesine karşılık onu

haklı çıkarmak ister gibi.

"Sana kötü örnek olmuyorsam, iyi."

"Yok canım... Ne kötü örneği. Sadece çocukluğumdan beridir tüm hayatım seni çözmek üzerine kuruldu, o kadar. Bu da beni geleceğin Gabor Mate'i yapıyor."

"Kim bilmiyorum ama iyi bir şey dedin herhalde."

"Evet."

"Hasta olduğumu düşünüyor musun?"

"Bilmiyorum ama normal olmadığın kesin."

"O ne demek?"

"Yanü... Ya dâhisin ya geri zekâlı, demek."

Numaracı bir şey demedi. Bunu kendisi de sık sık düşünürdü.

"Sacit nereden anladı ruju denediğini?"

"Bilmiyorum... Benim odama girmiş, çıkmış, anneme bu ruju senin deneyip denemediğini sormuş. Annem o zamandan beridir dua ediyormuş sen top olma diye."

"Düşünsene aslında ruj Sacit'inmiş..."

Sedef ani bir kahkaha patlattığında Numaracı eliyle kardeşinin ağzını kapattı.

"Sessiz ol kız, uyanacaklar. Babamı dinlemek istemiyorum bir daha."

"Dövmedi mi seni?"

"Valla ben de şaşırdım... Ama dövmedi. Halbuki yarına far sürmeme gerek kalmaz diye düşünüyordum."

Sedef yine kahkaha atacak olduğunda Numaracı kız kardeşinin ağzını tekrar kapattı.

"Dövse haksız mı olurdu?" dedi Numaracı, kız kardeşinin nasıl düşündüğünü anlamak için. Kız kardeşi ergenlikteydi ve düşünce yapısının böyle bir evde, hele de kendisinin yaşadığı bir evde nasıl şekillendiğini merak ediyordu.

"Yani... Eskiden olsa evet derdim. Ama son numaranla ailecek karakola götürüldüğümüzden beri çok da haksız olmadıklarını düşünmeye başladım."

"Fena mı oldu ya..." dedi Numaracı pişkin gözükmeye çalışarak. Aslında pişkin

hissetmiyor, olayın tüm ciddi yanlarını görüyor ve kabul ediyordu: *"Yetimlerin yüzü güldü."*

"Yok canım... Haram para diye almadı ya babam..."

"Yoo aldı."

"Gerçekten mi?"

"Evet."

Sedef bu sefer kahkahasını kendi eliyle durdurdu. Numaracı devam etti: *"Kermesler, bağış yapacak diye kendini iş adamı zannedenlerin ağız kokusu, davetler, görüşmeler... Tamam iyilik için de... Bak gördün mü, bir hafta dilendim vakıf 10 senelik rahat etti."*

"Nasıl yaptın? Bu sefer ne öğrendin?"

"Şöyle... İnsanlar duayı ağzına sakız yapanlara para vermiyor. Tırnakları pislikle dolu olanlara da, tinercilerdir diye. Böyle yapınca günde 30-40 kişiden 5-10 lira alıyorsun, biraz erkek olmamdan dolayı da az para veriyorlar tabii... Ama Allah'tan bekler gibi gözüktüğünde, sabırlı bir şekilde, başka şeylerle ilgilendiğinde ve kimseyi rahatsız etmediğinde daha fazla para kazanıyorsun. Daha az kişi ama daha değerli para: işte strateji... Günde 20 kişiden 50, 100, hatta bazen 200 lira... Konuma göre de değişiyor tabii. Zenginlerin dibinde durup sadece onların imajına rahatsızlık verdiğinde ise defolup gitmen için sana direkt para veriyorlar, aynı karede çıkmamak için."

"Zenginleri nereden buldun?"

"Biraz uzak ama, Etiler, Sarıyer falan... İş dediğin ciddiyet ister."

Sedef gülümsedi. Abisini gerçekten anlamıyordu.

"Yani haramsa bilemedim..." dedi aklından günahı çıkaramayarak.

"Değil."

"Nereden biliyorsun?"

"Benim yaptığım öyle ama onlara giden değil."

"Neden?"

"İnsanlar bana o paraları bana yardım

etmek için verdiler. Ben de yardım amaçlı verilenleri yardıma ihtiyacı olanlara verdim. Kendime bir kuruş bile almadım. Ayrıca sevaba girmiş bile olabilirim. Dilencilik piyasasını yerinden oynattım.” Numaracı gülümsedi, anlamsız bir şekilde birden acılı hissetmişti.

“En çok kim, ne kadar verdi?”

“Gerçekten bilmek istiyor musun?”

“Evet.”

“Çok güleceksin.”

“Kim?”

“Babam.”

Sedef kahkahası evde duyulmadan yeniden eliyle kendisini durdurduğunda “Nee?” dedi büyük bir şokla. “Nasıl? Anlamadı mı senin olduğunu?”

“Valla aynı evdeki gibi yüzüme bakmadı. Biraz sesimi değiştirerek teşekkür bile ettim.”

Bu sefer ikisi birlikte güldüler. Sedef gülmesinin etkisiyle abisinin omzuna bir tane yapıştırmıştı.

“Ne kadar verdi?”

“600.”

“Duruyor mu?”

“Evet.”

“Ne yapacaksın?”

“Yarın kendime ruj alacağım.” Numaracı güldü.

“Haklılardır belki ya... Delisin sen. Hatırlıyor musun babam derneğe gittiğinde nasıl da umut dolmuştu?”

“Hatırlamaz mıyım... Sonra polisler derneğin altını üstüne getirdi.”

Tekrar gülmeye başladıklarında Sedef esnedi. Numaracı sohbeti kısa tutmaya karar verdi.

“Yarın ne yapacaksın peki? Planın ne?” dedi Sedef.

“Taksim’e gideceğim...”

“Bir şeye ihtiyacın var mı?”

“Evet. Bir ruj bir de pipet.”

“Abi...”

“Yok oğlum öyle değil... Pipetle kahve içeceğim. Off... Töbe yarabbim... Anlarsın ya, bir gariş içerler kadın gibi ama kadın gibi de değil. Neyse işte... Hocaların sana daha fazla ödev vermemezlik etmesin. Bu kadarını bil yeter. Bir de anahtarını bana ver.”

“Nedenmiş o?”

“Yarın kapıyı üzerime kilitleyecekler de ondan... Annem komşuya gidecek gün varmış. Kaçmak için.”

“Suçu üstlenmem ama, fark ederlerse abim kaçmış derim, haberin olsun.”

“Tamam olur.”

“Bir de benden önce gel eve... Kapıda kalmayayım.”

“O iş bende güzelim.”

“Rashberry 312.”

“Ne?”

“Bundan al bana yarın. Abimin, hatta belki abilerimin kullandığı ruju sürmek istemiyorum.”

“Tamam yaz bana neyse ismi WhatsApp’tan... Hadi git yat sen. Yarın okulun var.”

“Kendine de Rashberry 317 al. Yakıştır.”

Sedef kikirdedi. Numaracı mutfaktan çıkmak için ayağa kalktı.

“Az fena değilsin...” Kapının eşiğinde durdu ve arkasını döndü:

“İyi geceler.”

“İyi geceler abla.”

Numaracı, kadınlığının ilk gününü biraz ağırdan almaya karar vermişti. Bir ruj, bir el çantası, toz pembe bir hırka ve bir bardak kahveyle kendini İstiklâl’e atmıştı. Önemli olanın hareketleri ve konuşması olduğunu düşünüyordu. Ne yazık ki evden çıkmadan prova yapmaya zamanı olmadığından biraz gergindi. Bu yüzden böyle durumlarda her zaman yaptığı gibi, kendisini olmak istediği kişiyi olmaya zorlayacak anormal durumların içinde bulmak için çevresine bakındı.

Turistler, hediyelik eşya dükkânları, Maraş dondurmacıları ve dönerler... Canı döner çekti. “*Şurada 3 yarım ekmek amma da güzel gömülürdü a..*” dedi sadece kendinin duyabileceği bir sesle, sonra “*Ne diyorsun ayol sen?*” dedi kendine, sanki kendisi karşısındaymış ve omzuna nazık bir el hareketiyle vurup uyarıyormuş gibi yaparak. Gülmeye başladı. “*Neyse turist rolü yaparsın sıkıştığında.*” dedi en son. Kendisi hakkındaki sırlarından biriydi: Kimse Numaracı’nın akıcı bir şekilde İngilizce konuşabildiğini bilmezdi.

Etrafına bakındı. Sahneyi görmesi lazımdı. Çok eril bir ortam lazımdı. Çok eril... İşte! Sıraya girmiş, Türk-Kürt karışık, ucuz dönerci yeri... Sigaralar da yakılmış... Politika da konuşuluyorsa, hele içinde küfür de varsa, tadından yenmez... Yürüyüşünü değiştirerek, daha doğrusu, bu yürüyüşe alışmaya çalışarak dönerciye girdi. ‘*Matrahak Bi Albi*’ çalışıyordu. Herhalde Arap müşterileri çekmek için... Sırada beklemeye başladı. Bir ara telefonla konuşuyor gibi yapıp İngilizce konuşmaya başlamıştı. Çünkü biliyordu ki asıl istediği, insanların bir insanın kendisini anlamadığını düşündüklerinde çekinmeden ifade ettikleri *gerçek* düşünceleri. Zaten, asıl istediği hep ‘gerçek’ti.

“*Oh, yeah Jack, I am in İstanbul right now... You have to see here...*”

Arkasındaki iki erkek arkadaşın kendisine laf atacağını biliyordu. Sırtı onların alaycı bakışlarından erimişti neredeyse.

Sonra sıra ona geldi. Ama, hiç beklemediği, hiç istemediği bir şey oldu. Aslında kendisine laf atılmasını o kadar beklemişken...

Numaracı, aşık oldu. İlk önce sesine, sonra sesin sahibine. Şöyle demişti kız:

“*Ben ne yaptığımı, kim olduğumu biliyor muyum sanıyorsun.*”

Köşesindeydi dükkânın. Yeşil bir şal bağlamıştı başına. Buğday tenliydi. Bunu dedikten sonra önüne bakmıştı yalnızca,

karşısındaki kız arkadaşı ona akıl veriyor gibiydi ve o, orada değildi. Dinlemiyordu. Düşünüyordu. Zamandan soyutlanmıştı sanki... Bıyıklı dönerci abi burnunun dibine girip bağırarak “*Alooo*” derken kendisinin soyutlandığı gibi...

“*Oh, sorry, this one...*” dedi menüden bir şeyi bakmadan seçerek. Kıza bakıyordu.

“*Yalnız bir döner, bir kahve... Cırcır olursun güzelim!*” dedi arkasındaki bir hayvan. Kızla ilk defa o an göz göze geldiler. Çok utandı Numaracı... Kahve bardağını sokağın bir köşesine fırlattı, sonra adamın yakasına yapıştı.

“*Ne diyorsun lan sen...*” Birkaç küfür geldi peşinden tabii... “*Dur ben sana göstereyim güzelim neymiş...*”

Adam şoktan olsa gerek, bir şey yapamadı ilkten... Hem erkek hem de Türk... Pek de güçlü. Bir arbeye oldu orada. İkiye bir kalınca, yenildi Numaracı. Epey dayak yedi. Pek utandı... Gözleri kapanmadan önce “*SADRI ALIŞIK SK.*” tabelasını gördü, sonra aceleyle mekândan uzaklaşan birini... Yeşil şallı kız.

“*Biz bunda nerde hata yaptık Naciye...*”

Bu ses... Numaracı babasının sesini duymaz zaten kapalı gözlerini umutsuzlukla birbirine bastırdı. Uyuma numarası yapmaya devam edecekti ki, nerede olduğunu anlamak için bir anlık hatayla açtığı gözleri babasının radarına yakalandı. Hastanedeydi.

“*Şu hale bak...*” dedi babası. “*Bir gün böyle; yarın dağda, bayırda cephede... Hey gidi Allah’ım, sen buna akıl fikir ver!*”

Annesi yanına koştu sonra. “*Oğlum ne oldu, ne bu hâlin, iyi misin?*” dedi, elini tuttu oğlunun, Numaracı elini sıktı annesinin. “*İyiyim anne, merak etme, uzun hikâye.*” diyebildi sadece. İç geçirdi. Hafifçe sağına döndü. Sedef

ve Sacit kendisine bakıyordu. İkisi de üzgün gözükle de, Sacit'in biraz rahatlamış gibi bir hâli vardı.

"Ne o, çok mu hoşuna gitti?"

Annesi bir "Şşş..." yapsa da kimsenin annesini taktığı yoktu. Sacit alayla güldükten sonra dudağının kenarını yukarı kıvrırdı.

"Valla ne yalan söyleyeyim, evet, hoşuma gitti."

"Buradan çıkayım da göstereyim sana ne hoşuna gidiyor..."

"Gösterme gösterme, tırnakların kırılır maazallah." dedi Sacit. İlk defa altta kaldı Numaracı. Yumruğunu sıktı. Bir yandan babası söylenmeye devam ediyordu.

"Sana bırak bu işleri bile diyemiyorum artık..." dedi dünyanın en büyük hayal kırıklığına bakar gibi. Devam etti: *"Bari dayak yeme. Canına dikkat et..."*

"Tök baba yok," dedi Numaracı. Olduğu yerde biraz doğruldu, canı acıdı, annesi hemen koluna girmeye çalıştı.

"De şimdi."

"Dalga mı geçiyorsun lan sen benle?"

"De, diyorum. Bırak bu işleri de."

"Pişkinine bak... Sanki desem bırakacak."

"Ya sen bi' de..."

Babası biraz sinirle, biraz şaşkınlıkla eşine baktığında annesi kafasını salladı. Sonra dedi:

"Bırak bu işleri."

Herkes Numaracı'ya döndü. Numaracı sadece Sedef'e baktı. Büyük bir şaşkınlık vardı gözlerinde. Biraz da korku. Muhtemelen kendisinin *"Banane"* cevabını vererek güleceğini sanıyordu. Çünkü genelde böyle yapardı. Ama yapmadı.

"Tamam, bırakıyorum."

"Ciddi misin sen?" dedi babası. Umutla değil, umutsuzlukla sormuştu bunu. Hayal kırıklığına uğramaktan korkar gibi bir hâli vardı. Sacit de şaşkındı. Ama Sedef daha çok

üzgün gözüklüyordu.

"Evet... Ama bir şartım var."

"Neymiş o?"

"Biri var... Bir kız."

"Eee," dedi babası, içten içe bir mutlulukla. Numaracı annesinin yeşil eşarına baktı.

"Bana onu bulacaksınız."

"Bu kadar akıllıyken kendini yalnızca ziyan ediyorsun."

"Hayır, aslında kendimi kurtarıyorum... İnsan okunarak anlaşılacak bir şey değil."

"Tamamen olmasa da, okuyarak da anlayabilirsin. Ya da kendini yaşayarak... Kendini bilerek..."

"İnsan okuyarak değil, anlayarak anlar."

"Okuduğunu anla."

"Okuduklarıma neden güveneyim."

"Önce kalbindeki bitmek bilmeyen şüpheyi ortadan kaldır."

"Şüpheyi bir kez yakalandın mı, ondan kurtulamazsın. Yeterince akıllıysan..."

"Aptal olduğumu mu ima ediyorsun?"

"Ben hiçbir şey ima etmiyorum. Ama şu konuşmamız bile dediklerimi doğruluyor."

"Ne açıdan?"

"Anlamadığın şeyi, okuyarak anlayamazsın."

"Hissetmelisin."

"Bir gün çok pişman olacaksın. Yaşutların işe girip evlendiklerinde, kendi ayakları üzerinde durduklarında ve kimseye muhtaç olmadıklarında, sen hâlâ babandan para alıyor olacaksın."

"Sana iddia ediyorum: Okuyanlardan daha fazla faydam olacak çevreme. Onlar ne olduğunu bile anlamadıkları şeyleri ezberlerken ben insanın ne olduğunu gerçekten anlamış olacağım. Sonra tüm kapılar bana açılacak. Ve bir gün... Hepsini bırakacağım. İnsan olmak ne demek hissettiğimde, hepsini bırakacağım."

"Nasıl olacak bu?"

"Açık olacağım."

Şiir ve Sokak

ABDULLAH KOÇ

“The streets are our canvas, and life is the paint”¹

Ralph McTell, Streets of London şarkısında sokak metaforu üzerinden hayata bir bakış atar ve modern hayatı tasvir eder. Sokaklar, şehirleşmenin başladığı kadim zamanlardan bu yana topluluk hayatının nabzının attığı, her köşesi binlerce hikâye barındıran deyim yerindeyse hayatın aktığı, hayat oyununun sergilendiği labirentvari sahnelerdir. Günlük hayatın rutini içerisinde çoğu zaman bizim için birer yapı ve insan yığınağından ibaret olan sokaklar sanatçılar, bilhassa da şairler için son derece ilham ve- rici, sanatçı duyarlılığını uyarıcı ruh sahibi mekânlar olarak görülür.

“Elinden tutmama, Londra’nın sokaklarını gezdirmeme izin ver,

Sana fikrini değiştirecek bir şey göstereceğim.”

der McTell ve yaşlı adamdan unutulmuş kahramanlara kadar kentin ruhunda görünmeyeni göstermeye çalışır.

Türk şiirinde “sokak” kavramı ele alınacaksa kanaatimce bu Necip Fazıl Kısakürek’in şiirleri ekseninde olmalıdır. Zira hiç kimse onun kadar sokaklardan başlayarak otel odalarına kadar modern hayat mekânlarının insan ruhu üzerindeki tesirini şiirleştirememiştir. En bilinen şiirlerinden biri olan *Kaldırımlar*’ın ilk dörtlüğü şu şekildedir.

1. Sokaklar bizim tuvalimizdir, hayat ise boyamız.

*“Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa saplanan noktasında,
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum”*

Şayet sanat tek bir çatı altında toplanmış geniş kapsamlı bir organizasyondan ibaret olsaydı girişine slogan olarak *“Yolumun karanlığa saplanan noktasında, sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum”* yazılabilirdi. Sanatçıyı sıradan insandan ayıran en önemli özellik yolunun karanlığa saplanan noktasında bir hayal görüyor olmasıdır. Necip Fazıl’ın poetikasına aşina olanlar bilir ki, sanatçı istese de istemese de, bilse de bilmese de *mutlak hakikati* arar. Kısakürek için şiir de ilahi marifeti aramanın bir vasıtasıdır. Şair, kendisini bekleyen ve hiçbir zaman menziline erişemeyeceği hayali anlatırken ufuk noktasını sokak metaforu üzerinden dile getirir. *“Erişilmez fikir ki, düğüm düğüm dolaşık, Sarıldıkça boşanan yumak, çözülen demet”* der *Ruh* isimli esrarlı şiirinde.

Kısakürek’in müstakil olarak *Sokak* ismini verdiği bir şiiri de vardır.

*Öyle bir sokak ki, bu
Her köşede bir kadın;
Geçene, öz yolcusu,
Gibi bakar... Anladın...
Ve, kalbin sana sorar:
Bakıp geçmekte ne var?
Sen de her insan kadar,
Onlara aşınaydın....*

Necip Fazıl'ın metafizik yönelimlerini bilenler mekân tasvirlerinde onun kastettiği şeyin görünür, maddi olanın ötesindeki ruhi ve buna bağlı mücerret-soyut hayat olduğunu bilirler. Sokaklar fiziki mekânlar olmanın ötesinde insanın ruhi birikiminin fışkırdığı esrarlı dekorlardır. Tabii ki, bakmasını bilen sanatçı gözüne...

Necip Fazıl aynı zamanda sosyal sahada mücadele yürütmüş ve inandığı değerlerin savunuculuğunu şiir yoluyla da yapmış bir şair ve düşünce adamıdır. Mesela *Destan* isimli şiirinde özelde içinde yaşadığı toplumun, genel olarak da bütün insanlığın acı bir tablosunu şiirleştirir. İnsanlığın yürüdüğü yolun yanlışlığını vurgulamak için yine sokak metaforunu kullanır:

Durun kalabalıklar, bu cadde çıkmaz sokak!

Haykırsam, kollarımı makas gibi açarak:

Durun, durun, bir dünya iniyor tepemizden,

Çatırtılar geliyor karanlık kubbemizden,

Çekiyor tebeşirle yekûn hattını âfet;

Alevler içinde ev, üst katında ziyafet!

Durum diye bir lâf var, buyurunuz size

durum;

Bu toprak çirkef oldu, bu gökyüzü bodurum...

Şairin, öldükten sonra da *bir beyaz hayaletin upuzun çarşafında ruhu sokaklarda dolaşmaya devam eder:*

Geceleyin, koskoca şehrin lâmbalarını,

Bir keskin üfleşişim söndürmeye yetecek...

Ezcümle Necip Fazıl'ın şiirlerinde sokaklar *sıcak yarada kezzap* gibi fikirlerin sembol mekânlarıdır. McTell, "*Elinden tutmama, Londra'nın sokaklarını gezdirmeme izin ver; Sana fikrini değiştirecek bir şey göstereceğim*" derken, Necip Fazıl da "*sana fikrini değiştirecek bir şey göstereceğim: işte yaşadığın dünya, işte İDEAL dünya*" der.

Debdebe

DİLARA BARUT

*“başucumda bir bardak su,
Beni başucumda bir bardak su gibi
avutuyorsun.”*

Sokak aralarında yaşamın tozunu yutmuş
kişilerden mülhem,
İnançla ve aşkla,
Yitip gidenin anısına ilerlemeye mecburuz.

Yinelenen cümlelerden soluk alıp veriyoruz. Kimi zaman vermekle almak aynı terazide boy ölçüşmüyor. Kimi zaman kefelelerden birinde bir sevgi daha ağır basıyor ötekinden. Eşitlenemiyoruz. Eşitlik? Eşitlik peşinde koşuyor muyuz ki biz? Eşitlikten bir nebze yok payımıza düşen. Aramıyoruz. Çünkü biz *adl'e boyun eğmişler*, adaletle yoğrulmayı hamurumuza maya bilmişleriz aynı zamanda. Bilme'nin eli kalem tutan yazıcılarıyız fakat yaşamak bahsinde kalemimizin mürekkebi tükenmiş, biz tükenmek ile tüketmek arasında sallanıp durmuşuz.

Hadi kalkalım, hadi yapalım yapılacak neyse. Yürüyelim birlikte. Koşalım. Daha önce yürümediğimiz bir sokağa ruhlarımızı tanıtalım. Âşık olunası şehrin âşık olunası semtinde, Balat sokaklarında çocukluğumuzu arayalım. Birbirimizi bulalım sonra. Birlikte yürüdüğümüz yollarda; saklı çocukluğumuzu izleyelim sokak aralarında. Bir duvara adımızın baş harflerini yazalım, tarihi kazıyalım altına.

Hadi koşalım durmadan. Sokakları evimiz, yaşamları kendimiz bilelim. Misafir olduğumuz hayatlardan tecrübeler devşirelim. Dinlemekle, dinlenmenin iç içeliğini görelim. Bakmanın bir adım ötesine geçebilelim. Dilimiz dile getiremediklerimizden mesul değil belki, lakin dillendiremediklerimizle dilsiz hükmü giymeyelim. Konuşmayı şifa, susmayı mihenk taşı bilelim ki elimizdeki terazinin şaşmazlığına değil fakat şaşmayan terazinin varlığına şahitlik edelim.

Sokaklar bağırsıklar, kimsesizlik ve

kopuşlarla örülü mekânların kavşağı.

Sokak aralarında yaşanan hayatları,
Fırtınaları,
Heyulaları,

Bir insanda saklı kalanları, taşan-
ları ve boyunu aşanları ruhunda gizleyen
sokaklarda biz de ruhumuzun gizleneceği
bir aralık bulup gizlenelim. Her defasında
hep bir adım ilerisini merakla, heyecanla ve
buruk bir özlemle bulabilmeye umut edelim.
Çünkü özlemenin kavuşmakla da kanmayan
bir gerçekliği vardır. Biz özlemin de özümüzde
saklı kalmışlardan olduğunu bilelim.

Nedenini bilmediğimiz kaç çukura bat-
tık dersiniz? Kaç çukurdan sağ salım, kaç
çukurdan kaç kırıkla çıktık? Üzerimize yığılan
hayatları anlamaya mı yahut ağlamaya mı
yattık? Çocukken duvarların arkasını göre-
bilmeyi istemekle bir şeyleri değiştirebilmeyi
istemek aynı şeydi. Her ikisi de gücümüzün
haricindeydi. Biz de babamızın gücüyle güçlü
sanırdık kendimizi.

Şimdi yürüyoruz. Yapraklar dökülüyor,
biz yürüyoruz. Sonbahar renklerinden
ağaçları soyuyor, renkler sokaklara sere serpe
dökülüyor; bahar gelesiye kış tahtına kuru-
luyor. İnsanlar oyunlarının bilmem kaçınıcı
bölümlerinde; kandıranlar kandırılışlarını,
cimriler sığ denizde boğuluşlarını, yalancılar
yanan mumlarını kutluyor.

Biz bildiğimiz doğrulardan şaşma-
manın andını içiyoruz her defasında.

Yürüyoruz,
Demek ki varılacak.
Ölüyoruz,
Demek ki yaşanılacak.

Yürüyenlerin Ehliyeti

EDANUR KAYA

*“Attâr yedi aşk şehrini dolaştı, biz ise hâlâ
bir sokağın başındayız.”*

-Hz. Mevlânâ

E vini bulamayanlardan adres istiyorlar. Oysa yola çıkmaya izni olmayan, çağrılmamıştır kalbinin kentine. Söyleyemez, içindeki trafiğin akışı hangi yöne yoğunlaşmıştır. Üstelik kavşağa hızlı girdi diye kusurlu sayıldıysa hâl konumunu belirtmeye dili varmaz hiçbir zaman. Kavuşmak için acele eden canlarından habersiz olup da ilerlemeyi ağırdan alanların safında yeri yoktur onun. Bu yüzden halkadakilerin oluşturduğu düzene uyum sağlaması mümkün olmamıştır. Ne de olsa hiçbir antifriz önleyemezdi, bu kadar yanık bir gitme arzusunu. Besbelli ümidi gaza getirmiştir, haddi aşan korkusu yüzünden ani fren yapanları. Duraklanan her köşe başındaki açığı kapamak içinse muhakkak bir kuş kalkışı yapmak zorundadır.

Yoksa kısıkvrak yakalanacak zaman çıkmazında, ilerlemeyi yolun ehlisinden

öğrenemeyenler. Bu karanlık daraltacak meydanın sunduğu imkânı. Zihnimiz de geçmişe ne zaman özlem duysa dörtlülerini yakacak. Herkes gideceği istikamete göre sinyalini verince de yalnız, yürüyenlere kalacak yollar. O zaman rastlarız, gönülden gelenin yankısını duyuran tabuta. Ölmeden önce ölmeyi hatırlatan tınlar eşliğinde, hayalle gerçek arasında mekik dokuruz. Belki bizim de karşımıza aynalı bir baba çıkar, kahve pişirir. Bu seyahatte sadece müziğin esrarı olur, kaldırımlardaki tüm pürüzleri silip süpüren ve aynı zamanda beldeyi zapt eden. Sürgünlere tanık oluruz işiterek okuduklarımızda. Yolda kalmanın çaresizliğini avutan sesler sırdaşımız olur.

Ardından caddeler atak verir paniğimize, yerin altına girmeden karşıya geçemeyiz. Önümüzü kesen yayalara öksürerek korna çalarız. Yorulduğumuzda seyyar satıcılardan 500 ml'lik güç satın alırız. Çiçekçi teyzeler her yılın sonunda, kokinaları günah zannedişimizi alt üst edip

yeni bir ufuk açar düşünce dünyamızda. Birden üzerimize buzdan kristaller konmaya başladığında gökten gelen, gitgide yeryüzündeki gürültü sessizliğe bürünür. Sadece bizi alıp hiç bilmediğimiz alemlere götüren, yol boyunca bize rehberlik eden ezgiler kalır. Bir de görürüz ki karşılaştığımızda ürküp kaçacağımız veya yanından ön yargılarımızla geçeceğimiz insanlarla aynı sahneye davet edilmişiz. Meğer bu buluşmaya gider gibi biz de birliğe doğru adım atıyormuşuz.

Takdir edersiniz ki Sokaknâme'yi yazan Sedat Anar'ın dediği gibi "*Sokak büyük bir okul oldu hepimize*". Buradan mezun olmaya hak kazanıp şehirlere girmek için bir imtihandan geçmemiz gerekiyor ki yürüyenlerin ehliyetini alabilelim. Eğer belgesiz yola çıkarsak birden Şah Hatayı karşımızda belirip "*Kimin izni ile yola girdin sen / Özün eğri ise yola zararlısın*" diyerek sağa yanaşmamızı isteyebilir. Bir şairin yazdığı cezayı ödeyecek kadar gücümüz olmadığı için de aşk fakirliğimizden utanan dilimiz lal olur. Sonra tekrar konuşmaya başlamak için bizi de ses sahibi kılmaları için medet umar hâle geliriz.

El mecbur, gocunmayan bir sessizliği yutkunuruz. İçimizdeki çok sesli koroyu kelimelere gömeriz. Girdap yaratıp dalgaları yutmak için çabalayan denizden korkup karanlık sokaklarda evimize varmaya çalışırız. Soluğumuz kesilene kadar koşmamıza rağmen destur çağrımıza karşılık veren kimse bulamadığımızdan ilerleyemeyiz asla. Çünkü varlığımız ziyan olmuştur bu yokluğa. Onun için her hatırlayıp yokladığımızda uzuvlarımız yiter. Kendimizden yirmi bin fersah uzaktayken eksilişimizden ders çıkarsın diye sadece gözlerimizi şahit tutarlar. O da dayanmayıp bu rüyadan uyanmayı diler. Öyleyse biz de kefarete hazır olana kadar bekleyelim, yeter ki içimizden şu zalim şüphe kalksın.

Sarraf

HİKMET ŞEYHANLIOĞLU

Hayatımıza ve çevremize mana dolu gözlerle bakabilmenin ve düşünebilmenin ne kadar önemli bir nimet olduğunu geç bir vakitte farkına varmaya başlarız. İbret nazarıyla bakabilenler için hiçliğin dahi derin bir mana kazandığı öyle mühim bir nimettir ki insan kendi aleminde manayı yaşar ve çevresine aksettirir. Mana sahibi insanın yaydığı bu hassasiyet, insanlarda ve özellikle çevrede manevi dönüşümler sağlayarak, ruhi bir çehre ve nizam kazandırmasıyla ne kadar mübarek bir gaye yüklenmiştir. Özellikle çevre, bu hisseden pay alan önemli bir paydaştır. Manevi hasletlerle süslenmiş şehirler, mahalleler, caddeler ve sokaklar insanı kendi iç alemine davet eden bir mürşit gibi gelir bazı insanlara. Az önce belirttiğimiz gibi ruhi çevreyi, çehreyi ve nizamı ancak ibret nazarıyla bakabilen müritler hisseder. Maddi nazarla bakanlar içinse

taşlardan oluşmuş birkaç parça döküntüsüdür çevre. Halbuki sindire sindire manevi bir hisse talep etme amacıyla yürümeye başladığımız zaman mana, biz taliplilere kapılarını açar ve heybemize bir parça ibret hediye etmiş olur. Bu konuda sokaklardan etkilenmemek mümkün değil. Sokaklar, insanın zihin ve gönül dünyasının ürünleridir dolayısıyla insanın terbiyeye muhtaç olduğu gibi sokakların da terbiye edilmesi gerekir. Aksi durumunu düşündükçe insanın içi kararıyor. Mahremiyetten, estetikten veyahut mükemmel nizamdan yoksun olan bir sokak, meraklı talipler için hayal kırıklığıdır. Hamdolsun ecdadımız böyle bir durumun vuku bulmaması için nite likli ve hassas bir şekilde sokakları meraklı talipler için dizayn etmiştir. Mesela bazen *Kandilli* yokuşlarını nice meşakkatlerle rağmen aşarken, *Sıraevler Sokağı*'nda mükemmel estetik bir manzara karşılar bizi ve o anda insan

çabasının boşa gitmediğini kalbimiz de ferah bir şekilde kabulleniriz. Gaziantep'te tarihi *Bey Mahallesi*'ni arşınlarken kendinizi bir anda *Özışık Çıkma Sokakı*'nda bulabilirsiniz. Çıkma sokaklar anlam dünyamıza ve hayatımıza çok önemli mesajlar vermektedir. Dikkat buyurunuz acaba ne gibi anlamlar hissedilebilir? En mühimi emniyet ve mahremiyettir çünkü ecdadımız mahallede gelip, geçen yabancılardan komşuları rahatsız etmemeleri için emniyet ve mahremiyeti ön planda tutarak dizayn etmiştir. Bence ecdadımız, çıkma sokaklar ülkesi üzerine kuruludur yani herkesin birbirine diğerkâm bir tavır takınması ve farklılıklara rağmen sarsılmaz bir dayanışmayla birbirlerinin emniyet ve mahremiyetini sağlaması biz meraklı taliplilere önemli bir hisse ve perspektif katmış olmaktadır. *Kavaklı sokağında* gezerken envai çeşit çiçekle karşılaşırsanız bilhassa yasemin çiçeğinin zarafeti ve asaletiyle büyülenmemek elde değildir. Yürürken karşınızda öylesine heybetli Uludağ, sizi babacan bir tavırla misafir etmenin gururunu yaşar ve hangi köşeye dönseniz bir evliyanın türbesini görürsünüz. Biraz daha yürüyünce karşınızda Üftade Hazretleri'nin türbesi tüm mütevazılığı ile bizi ağırlamaktadır ve onun hakikate dair öğütleri tıpkı ılık huzmeleri gibi gözümüzü kamaştırır. Bu saydığımız ünlü sokaklarda hoş anılar ve manevi anlamlar biriktirdik fakat biz her gün böyle sokaklar ile karşılaşmıyoruz. Evet bu durumu kabullenmek gerekir ancak her sokağın insana katacağı farklı bir anlam vardır. Esasen önemli olan bizim gayretimizle manayı iğne ucunda boyutunda dahi olsa yakalamak ve heybemize atmaktır. Sokağın manevi derecesi ne olursa olsun ibret sahipleri için küçük veya büyük bir hisse barındırmaktadır. Yeter ki bizler mana sahibi, hakikatin müritleri olabilelim.

Çıkmanın Kolayladığı Merdivenleri Inmek

VİLDAN TEZEL

- İki sokak var. Bir de merdiven.

Bir sokak, yavrusu diğerinin. Üstten baksan bir semt ağacı görür gözlerim. Semtin neresi kırık, nerede boşanmış, neresi dar, neresi bozuk hepsi görülür üstten. Yavru sokak bostana çıkıyor. Mısır, buğday ve günebakan. Renkli evlerin önünde mutlu olmayanları itiyor kendinden. Ben hiç o sokaktan geçmedim. Eğer geçseydim ayaklarımın zemine güvendiğini bilirdim. Ama ben sekiyorum yürürken. Heyecandan değil ama kaçıyorum tuzaklardan. Sanki kocaman ve karışık hayatı daha önce defalarca yaşamış gibi aynı tuzakları görüyor, hepsine düşüyor ve sonunda beni eğittiğine inanıyorum. Ama öte yandan tuzakların tuzak olmadığına oldukça eminim. Ayak bileklerimden davetkâr bir üslupla yakalayan ve düşürse de düştüğüm yerde beni güvende tutan bu tuzaklar, beni şefkati bulmaya zorluyor. Yine de düştüğüm an varlığın ve yokluğun dolayısıyla varlığımın ve yokluğumun ne olduğuna dair şüphemle yüzleşmekten kaçıyorum. Bu şüpheden dolayı -ve eğreti mutluluğumdan tabii ki- bu sokaktan hiç geçmedim.

- Bir sokak var bir de merdiven.

Yıllanmış binaların genç olanlardan daha hayat dolu olduğunu sezerdim geçerken. Bazen etrafi izlerdim. Kırmızı olan binanın zemin katında, camların ardında yine kırmızı demlikten yapılma saksıyı alıp götürmek istedim

oradan. Ben bir saksı değildim ya da kırmızı bir demlik kaynayan. Ama bilirdim aslında bu bir yanılsama. Çünkü demlik onu demlik yapanları unutmuştu çoktan. Ait olmadığı yerde çiçek verecek kadar mutlu taklidi yapmanın kendileri unutturduğu yavan bir gerçektir hayattan. Kurmadığım her hayatın ihtimali canımı yaktı. Hiç dokunamadığım baharları ve yıllar önce hayalini kurup inandığım sanrıları hatırlattı. Kurtuluşa çıkabilecekse de modern zamanların sokakları, beni şaşırttı karanlık savaşlar. Sona gelsek de görülen uykusuz rüyalar ve buna rağmen göz görmez, dil söylemez korkular arttı. Beni ben yapanı bu sokakta unuttum.

- Bir de merdiven.

Tam 52 basamak. Saydım ve çıktım. Çıktım ve saydım içimden. Bazen insanları saydım geçen. İkişer, üçer ve beşer hatta. Hepimiz beşeriz ama en çok ben şaşıyorum sanki bu hayatta. Kendimden gayrı görmüyorum tek tek geçen. Tek dedimse ben ve benden fazlalıklarımın kalabalıktım hepsinden. Yarına ve yarından yakına kırgın olmadan devam edebilmek için yaşama bakıyorum hep, içime... Adımlarımın aksine çok hareketli ve buğulu, güvensizdi içim. Ben kuyusuna ilk taşı kim attı, hiç bilmedim. Sonrasında kimsenin herhangi bir taşı atmasına izin vermedim. Allah'ım ben bu merdivenlerden hiç inmedim!

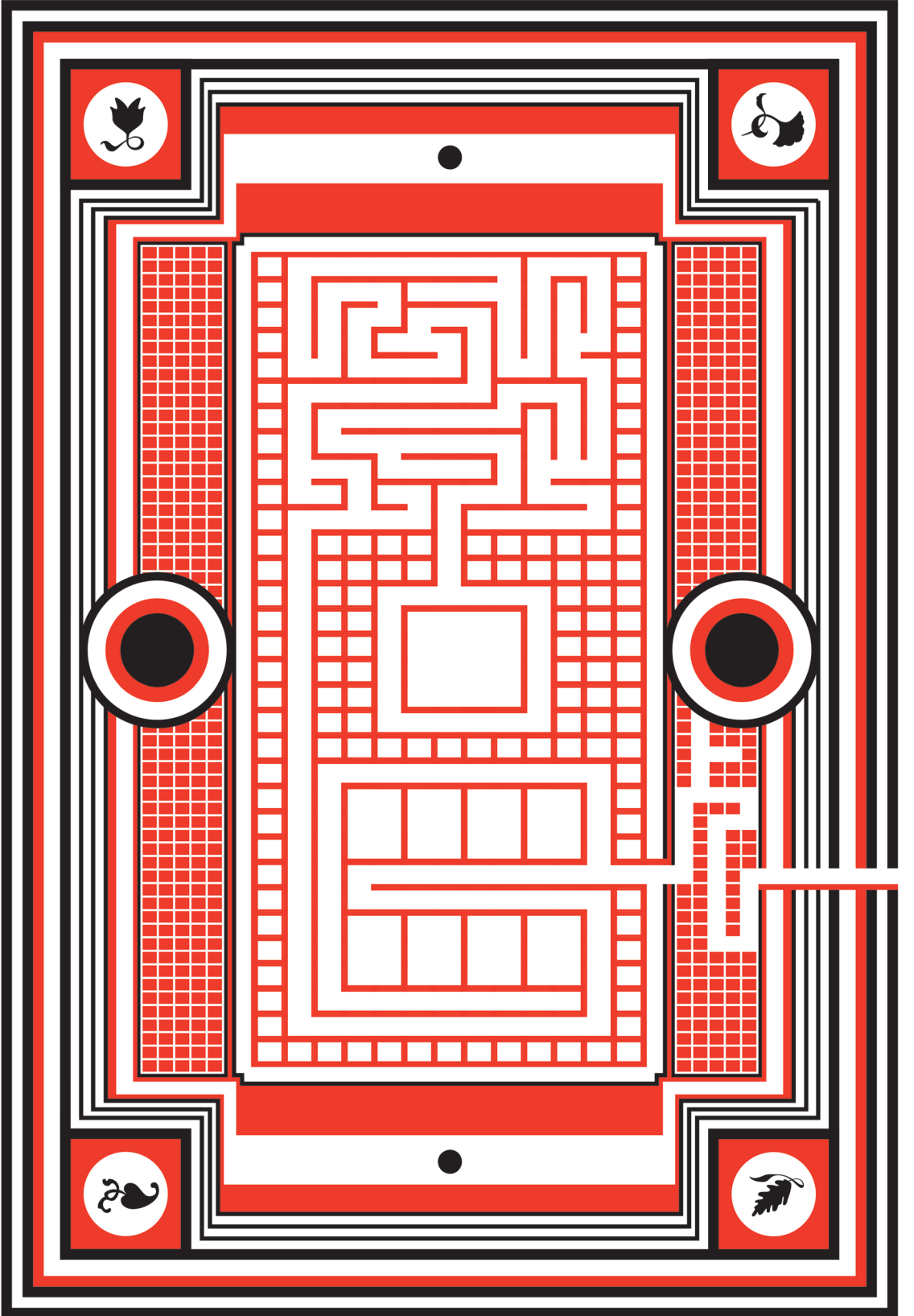

KUŞ GÜNCELERİ

Seksek

HANNE NUR ÖZDEN

Sokağın başına elindeki taşı atıp giriyor. Tebeşirle yere çizilmiş karelerden seke seke geçtikten sonra taşını koyuyor cebine. Bir tuhafılık sezdiriyor hemen kendini. Kapalı kapılar ve pencereler dışında kimsecikler ortada yok, kendi adımları dışında kulağına gelen bir seste. Bestesini o anda yaptığı bir ıslık çalmaya başlıyor. Elleri cebinde, tempolu bir yürüyüş halinde ilerliyor sokak boyunca. Cebindeki taşı çevirip bir rahatlama bulmaya çalışırken bakkalın yanından geçtiğini fark ediyor. Bir gün bile kapalı görmediği bu dükkan, kepenkleri indirilmiş ve bir daha da açılmayacakmış gibi boş. Adımlarını biraz daha hızlandırarak ilerliyor, taşını daha sıkı tutuyor cebinde. Koşmaya başladığı anda bir ses geliyor kulağına. Durup etrafına baktığında gözüne takılan bir şey yok, önünden veya arkasından gelmiyor ses, oralar hep boş. Yukarıdan gelen bir ses bu, başının üzerinde, sokak boyunca uzanan elektrik teline oturmuş bir kuş. Uzun zamandır hasret kaldığı bir dostu görmüş gibi seviniyor önce, kuşun gözlerinin üzerinde olduğunu fark edince bu sevince tedirginlik bulaşıyor. Kuşun telden uçup yere inmesiyle içine büyük bir korku düşüyor. Cebinden elini acıtarcasına sıktığı taşı çıkarıp fırlatıyor kuşun üzerine. O da korksun, kaçsın istiyor ama taş kuşa çarpıp hareketsiz bırakınca geriye ne korku kalıyor, ne taş, nede kuş. Sokağın ortasında tek ve boş.

Ve sürgünle başladı hayat...